Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 176 (6755) | 1 жніўня 1940 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

2 Всесоюзная библиотека имени В. И. Ленина

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Сустрэча прадстаўнікоў літоўскага народа ў Мінску.

Т. Хадкевіч — На шляху ў Маскву.

Дэлегацыя эстонскага народа ў Маскве.

Прыезд у Маскву пасланнікаў працоўных Бесарабіі і Паўночнай Букавіны.

X пленум ВЦСПС. Спрэчкі па дакладу тав. Н. М. Шверніка.

У ДАПАМОГУ ВЫВУЧАЮЧЫМ ГІСТОРЫЮ ВКП(б).

Ф. Кошэлеў — Марксізм-ленінізм не догма, а кіраўніцтва да дзеяння.

АРТЫКУЛЫ:

М. Бачкароў, Г. Талакольнікаў — Гераізм совецкіх патрыётаў. (Да двухгоддзя падзей ля возера Хасан).

Весці рашучую барацьбу з дэзарганізатарамі вытворчасці (гутарка з старшынёй Вярхоўнага суда БССР тав. В. Я. Седых).

С. Леган — Перабудаваліся па-свойму.

З. Ларысаў — Аслабілі тэмпы адбудовы сселеных з хутароў двароў.

І. Новік — Шкодная практыка.

ФЕЛЬЕТОН. С. Куняўскі — Як-небудзь...

ТЭЛЕГРАМЫ:

Падрыхтоўка германскага наступлення на Англію.

Канцэнтрацыя германскіх войск на франка-іспанскай граніцы.

Страты англійскага флота за тыдзень.

Канцэнтрацыя турэцкіх войск у раёне Эрзерума.

Камюніке штаба генерала дэ Голь.

Становішча ва Францыі:

Планы расчлянення Францыі.

Рашэнне выканкома Індыйскага нацыянальнага кангрэса.

ВЫСОКАЯКАСНА ЎБРАЦЬ НОВЫ ЎРАДЖАЙ!

Рэспубліка ўступіла ў паласу масавай уборкі новага ўраджаю.

Першыя дні масавай уборкі паказваюць, што калгаснае сялянства, натхнёнае рашэннямі партыі і ўрада аб змяненнях у палітыцы загатовак і закупак сельскагаспадарчых прадуктаў, дружна і арганізавана з велізарнейшым уздымам убірае новы ўраджай.

На калгасных палях шырыцца соцыялістычнае спаборніцтва за высокі ўраджай, за правядзенне ўборкі без малейшых страт, за заваяванне пачотнага права ўдзелу ва Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы 1941 года.

Многія калгасы рэспублікі ўжо закончылі ўборку азімых і прыступілі да ўборкі ранніх яравых. Адным з першых закончыў уборку азімых — за 5 дзён — магады калгас імені Сталіна, Жабінкаўскага раёна, Брэсцкай вобласці, калгасы «XVII партз'езд», «Першае мая», Чавусскага раёна, рад калгасаў Нараўлянскага, Лельчыцкага і Камарынскага раёнаў.

Вопыт перадавых калгасаў наглядна паказвае, што ўборка ў самыя сціслыя тэрміны забяспечваецца іменна там, дзе правільна арганізавана звеннявая сістэма працы, дзе на жніве скарыстоўваецца ўся рабочая сіла калгасаў, умацавана працоўная дысцыпліна.

Калгаснае звяно, якое вырашае поспех уборкі ўраджаю, павінна быць акружана ўвагаю і клопатамі нашых мясцовых партыйных і совецкіх арганізацый. Гэта асабліва неабходна падкрэсліць зараз, калі надышлі рашаючыя дні ўборачных работ. З усёй большэвіцкай рашучасцю трэба ўдарыць па тых, хто прабуе ігнарыраваць вытворчае калгаснае звяно, звесці яго ролю нанішто. А такія факты, як паказваюць першыя дні ўборкі, маюць месца ў радзе калгасаў Бабруйскага і ін-

[illegible]

... Уборцы паказвае ільноцерабільшчык Вятненскай МТС, Чашніцкага раёна, Міхаіл Аўчыннікаў. Ён за 6 дзён на ільноцерабілцы «ЛТ-7» убраў 100 гектараў ільну, значна перавыканаўшы сезоннае заданне. Міхаіл Аўчыннікаў прадаўжае церабіць лён. Ён змагаецца за тое, каб даць за сезон на сваёй ільноцерабілцы 150 гектараў.

Кіраўнікі МТС не павінны забываць, што калгасам дазволена, у выпадку прастояў камбайнаў па віне МТС, праводзіць уборку збожжа простымі машынамі, незалежна ад таго, што даны масіў выдзелен для камбайнавай уборкі. Побач з гэтым трэба рашуча змагацца з антымеханізатарскімі настроямі асобных кіраўнікоў калгасаў, якія яўна ігнарыруюць камбайнавую ўборку. Антымеханізатары ня дрэнна сябе адчуваюць у Парыцкім раёне. Тут, у калгасах «Кастрычнік» і «Перамога», не ствараюць ніякіх умоў для работы камбайнаў. Нясвоечасова падвозяцца гаручае і вада для камбайнаў. Для таго, каб паабедаць, камбайнеры вымушаны пакідаць на полі машыны і ісці ў калгас. Не глядзячы на паспяховую работу камбайнаў, у раёне чамусьці пачалі ўручную ўбіраць участкі, вызначаныя для камбайнавай уборкі. Здзіўляе пазіцыя кіраўнікоў Парыцкага райкома партыі і райвыканкома, якія скрозь пальцы глядзяць на факты яўнага ігнарыравання камбайнавай уборкі ў асобных калгасах раёна.

Побач з камбайнам трэба скарыстаць усе простыя ўборачныя машыны калгасаў. Зусім недапушчальна, калі ў асобных раёнах забываюць аб простых уборачных машынах. Напрыклад, у Жлобінскім раёне, дзе больш палавіны ўраджаю прадстаіць убраць простымі ўборачнымі машынамі, жняяркі ў многіх калгасах яшчэ і дагэтуль не прыведзены ў гатоўнасць. А ў некаторых месцах да жняярак не прыстасаваны зернаўлавіцелі, што прыводзіць да вялікіх страт зярна.

Галоўнае на ўборцы — барацьба са стратамі.

[illegible]

ЧАШНІКІ.

Вятненская МТС, ільноцерабільшчыку Міхаілу Аўчыннікаву

[illegible]

Народны Камісар Земляробства БССР І. КРУПЕНЯ.

Зярно першых абмалотаў—дзяржаве

БЕЛАСТОК. (Па тэлеграфу ад нар. «Звязды»).

[illegible]

СУСТРЭЧА ПРАДСТАЎНІКОЎ ЛІТОЎСКАГА НАРОДА Ў МІНСКУ

Вечарам 30 ліпеня працоўныя горада Мінска цёпла сустракалі паўнамоцную дэлегацыю народнага сейма Літвы, вы-

[illegible]

... паваць вузы брацтва з народамі Совецкага Саюза. Толькі цяпер, устанавіўшы ў сябе самы перадавы ў свеце совецкі дзяр-

[illegible]

На шляху ў Маскву

[illegible]

... маускас, стары палітканаржанін, прасядзеўшы 20 год у літоўскіх турмах, Пранас Зібертас, энергічны і рухомы міністр асветы Антанас Венцлова. Іх хваляванне зразумела. Іх сустрэне Масква

[illegible]

... камі «ура». Прыгажуня Масква радасна і ўрачыста сустракае пасланцоў брацкага літоўскага народа.

Т. ХАДКЕВІЧ.

МАСКВА. (Ад нашага спецкора).

ДЭЛЕГАЦЫЯ ЭСТОНСКАГА НАРОДА Ў МАСКВЕ

Сёння ў Маскву прыбыла дэлегацыя эстонскага народа на чале з прэм'ер-міністрам і выконваючым абавязкі прэзідэнта рэспублікі Іоханес Варэс.

Лепшых людзей паслала сталіца сустракаць дарагіх гасцей. Тут кіраўнікі маскоўскай партыйнай арганізацыі, дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР, Героі Совецкага Саюза, прадстаўнікі вышэйшага камандавання Чырвонай Арміі, стаханаўцы заводаў і фабрык, работнікі навукі і мастацтва. На пероне — сакратары МК ВКП(б) тт. Папоў, Макараў, Паўлюкоў, сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. Горкін, Намеснік Старшыні Совета Нацыянальнасцей Вярхоўнага Совета СССР тав. Асланава, Герой Совецкага Саюза тав. Папанін, генерал-палкоўнік Гарадавікоў, Генеральны Сакратар НКЗС тав. Собалеў і іншыя.

Да главы дэлегацыі падыходзіць і аддае рапарт начальнік пачотнага караула маёр Аўдзееў.

— Добры дзень, добры дзень, дарагія! — горача адказваюць дэлегаты на прывітанне пачотнага караула.

Пры выхадзе з вакзала пасланцаў эстонскага народа сустрэлі шматлікія дэлегацыі рабочых, служачых, інтэлігенцыі сталіцы.

Калі сціхае бура прывітанняў, сакратар Маскоўскага гарадскога камітэта ВКП(б) тав. Папоў аб'яўляе мітынг адкрытым і звяртаецца да дэлегатаў з кароткай прывітальнай прамовай.

Ад працоўных Масквы дэлегатаў вітае машыніст дэпо-сартыровачная, Ленінскай чыгункі тав. Таланнікаў.

З выключнай цеплынёй удзельнікі мітынга сустракаюць выступленне главы дэлегацыі — прэм'ер-міністра і выконваючага абавязкі прэзідэнта Эстоніі Іоханеса Варэса.

— Мы прыехалі ў Маскву, — гаворыць Іоханес Варэс, — у тую вялікую гістарычную гадзіну, калі эстонскі народ аднадушна выразіў сваю волю, устанавіўшы моцны саюз і нерушымую дружбу Эстонскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі з Совецкім Саюзам. Гэтая дружба павінна быць законадаўча замацавана. Мы прыехалі прасіць Вярхоўны Совет СССР прыняць Эстонскую Совецкую Соцыялістычную Рэспубліку ў састаў Совецкага Саюза ў якасці Саюзнай Рэспублікі.

Да мікрафона падыходзіць сакратар Цэнтральнага Камітэта комуністычнай партыі Эстоніі Лаурысцін.

Таварышы!—звяртаецца Лаурысцін, — дазвольце мне вітаць вас ад імені дэлегацыі Дзяржаўнай Думы Эстоніі, ад імені ЦК комуністычнай партыі Эстоніі, ад рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі.

Эстонскі рабочы клас, сялянства і працоўная інтэлігенцыя па закліку комуністычнай партыі прагналі сваіх прыгнятальнікаў. 21 чэрвеня ўтварыўся новы ўрад, глава якога тут, сярод нас. 14 і 15 ліпеня на выбарах у новую Дзяржаўную Думу кандыдаты групы «Саюз працоўнага народа Эстоніі» сабралі велізарную большасць галасоў. Гэта было магутным праяўленнем волі народа.

Чаго-ж наш народ хацеў? Народ трэбаваў цеснага саюза і дружбы паміж СССР і Эстоніяй. Народ трэбаваў свабоды, хлеба, міру і работы. І вось новая Дзяржаўная Дума абвясціла Эстонію Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікай і прыняла дэкларацыю аб уваходжанні на правах Саюзнай Рэспублікі ў састаў Совецкага Саюза і аб'явіла зямлю ўсенародным здабыткам.

Доўга незмаўкаючымі апладысментамі сустракаюць сабраўшыяся агляпіонную Лаурысцінам здравіцу ў чэсць сталінскай палітыкі міру, у чэсць Совецкай Эстоніі, магутнага Совецкага Саюза, у чэсць вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна.

Аркестр выконвае «Інтэрнацыянал». Яго падхватваюць тысячы галасоў.

Гасцінная, ветлівая Масква радасна віншуе дарагіх гасцей з пачаткам новай эры ў гісторыі эстонскага народа.

31 ліпеня. (ТАСС).

Прыезд у Маскву пасланнікаў працоўных Бесарабіі і Паўночнай Букавіны

30 ліпеня ў Маскву прыбыла дэлегацыя працоўных Бесарабіі і Паўночнай Букавіны.

На пероне Кіеўскага вакзала дэлегацыю сустракалі кіраўнікі маскоўскай партыйнай арганізацыі, Героі Совецкага Саюза, дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР, знатныя стаханаўцы, прадстаўнікі інтэлігенцыі.

Ля ўваходу ў вакзал адбыўся мітынг. Яго адкрывае кароткай уступнай прамовай сакратар Маскоўскага абласнога камітэта партыі т. Чэрнаусаў.

Ля мікрафона стаханавец завода імені Гарбунова т. Сероў. Ён перадае пасланцам працоўных Совецкай Бесарабіі і Совецкай Букавіны палкае прывітанне ад працоўных сталіцы вялікага Совецкага Саюза.

Слова прадастаўляецца члену дэлегацыі батраку Кірылюку.—Дарагія таварышы!— гаворыць т. Кірылюк. — Мы шчаслівы вітаць вас ад імя вызваленых народаў Бесарабіі і Паўночнай Букавіны, навекі скінуўшых аковы рабства! Рабочыя, сяляне і працоўная інтэлігенцыя ў цяжкія годы праізволу і прыгнечання накіравалі свае позіркі да чырвонай Масквы, да зззяючых на ўвесь свет крэмлёўскіх звёзд.

Цяпер мы атрымалі доўгачаканую свабоду,—пад доўга не змаўкаючыя апладысменты заканчвае сваю прамову т. Кірылюк. Малдаўскі народ ад гэтага часу з'еднан у адзіную сям'ю, якую не зможа раз'еднаць ніякая сіла свету, як не зможа пахіснуць сталінскую дружбу народаў усяго Совецкага Саюза.

Мітынг скончан. Дэлегаты зыходзяць з трыбуны і ўсаджваюцца ў аўтамабілі. Увітыя зеленню і кветкамі машыны павольна рухаюцца паміж радоў лікуючых масквічоў.

(ТАСС).

Аб адкрыцці VII Сесіі Вярхоўнага Совета СССР

Адкрыццё Сесіі Совета Саюза адбудзецца сёння, 1 жніўня, у 2 гадзіны, у зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі.

Адкрыццё Сесіі Совета Нацыянальнасцей адбудзецца сёння, 1 жніўня, у 4 гадзіны дня ў зале пасяджэнняў Вярхоўнага Совета СССР, у Крэмлі.

X пленум ВЦСПС

Спрэчкі па дакладу тав. Н. М. ШВЕРНІКА

На X пленуме ВЦСПС прадаўжаліся спрэчкі па дакладу сакратара ВЦСПС тав. Н. М. Шверніка аб знішчэнні некаторых недахопаў у профсаюзным апараце і аб паляпшэнні работы профсаюзных органаў.

Усе выступаўшыя гаварылі аб тым, што непамерна раздуты апарат, які з'ядаў сотні мільёнаў рублёў, перашкаджаў вылучэнню профсаюзнага актыва. Удзельнікі пленума прыводзілі прыклады, даказваючыя неабходнасць сапраўднай перабудовы ўсіх звенняў профапарата—ад мясцкомаў і заўкомаў да ЦК саюзаў і ВЦСПС.

— У лютым мы скарацілі штат на 15—18 процантаў,—гаворыць сакратар ЦК саюза рабочых прамысловага будаўніцтва Урала і Заходняй Сібіры тав. Левін.— Але адразу-ж стала ясна, што гэтага недастаткова. Цяпер з 1.401 штатнага работніка мы аслабанілі 876 і ўпэўнены, што, сціснуўшы апарат, не звернем работу, а зробім яе жывей, бліжэй да запросаў членаў саюза.

З асобай цікавасцю было праслухана выступленне тав. Башкардзіна—старшыні заўкома ленінградскага завода «Электросіла» імені Кірава, пераканаўча расказаўшага, як у рэзультаце пачаўшайся перабудовы ажывілася профсаюзная работа.

— У 1939 годзе,—гаворыць тав. Башкардзін,—у нас у заўкоме былі 34 платныя работнікі, а зараз асталося толькі 9. Скарачэнне апарата прымусіла нас прыцягнуць профсаюзны актыў, па-сапраўднаму скарыстаць яго. Мы значна ўзмацнілі камісіі заўкома, якія раней марнелі. Рэзультаты перабудовы ўжо сказваюцца. У 1939 годзе членамі саюза было 86,4 проц. працуючых на заводзе, а зараз —92,4.

Тав. Башкардзін ставіць перад сакратарыятам ВЦСПС вельмі важнае пытанне. Неабходна як можна хутчэй,—гаворыць ён,—скараціць і спрасціць справаздачнасць, асабліва па соцыяльнаму страхаванню. Зараз непатрэбная пісаніна аднімае непамерна многа сіл.

Сакратар ВЦСПС тав. Маскатаў паставіў пытанне аб быстрэйшым ажыццяўленні перабудовы ў профарганізацыях.

— ЦК ВКП(б) ускрыў сур'ёзныя недахопы ў арганізацыйнай структуры і дзейнасці профсаюзаў,—гаворыць ён.—Наша задача — па-дзелавому ажыццявіць перабудову. Многія профорганы па сутнасці сталі дрэннымі і вельмі дарагакаштуючымі канцылярыямі. Дастаткова сказаць, што 25 цэнтральных камітэтаў саюзаў расходуюць на ўтрыманне апарата ад 100 да 134 проц. усёй сумы сабраных членскіх узносаў. ЦК саюза рабочых аўцагадоўчых соўгасаў патраціў на апарат 1.820 тысяч рублёў, а ўзносаў ён атрымаў 1.350 тысяч рублёў. Ні аднэй капейкі з членскіх узносаў не расходвалася на культурную работу. Больш таго, заработная плата профсаюзных работнікаў з'ядала і грошы, адлічаемыя гасорганамі. З гэтым неабходна рашуча пакончыць. Трэба знімаць з пастоў і прыцягваць да адказнасці нарушальнікаў фінансавай дысцыпліны, растранжырваючых профсаюзныя сродкі.

Старшыня ЦК саюза рабочых мясахаладзільнай прамысловасці тав. Владзіміраў расказаў пленуму аб тым, што дало скарачэнне апарата. У пачатку 1940 года ў профсаюзных арганізацыях на платнай рабоце было занята 1.354 чалавекі, гадавая заработная плата якіх перавышала 6 мільёнаў рублёў. Грошай у нас многа, —заяўляе тав. Владзіміраў,—і на любым участку мы трымалі платных работнікаў, якія выцяснялі профактыў, ствараючы бар'ер паміж профсаюзнымі арганізацыямі і працоўнымі. Зараз апарат скарочан на 70 процантаў, зэканомлены мільёны рублёў і створаны ўмовы для сапраўднага ўздыму работы.

— Мы не адразу зразумелі значэнне таго, што робіцца,—гаворыць старшыня заўкома аўтазавода імені Сталіна тав. Багачоў.—Замест таго, каб сціснуць раздутыя штаты, мы пісалі бясконцыя паперкі са скаргамі, адстайваючы кожную штатную адзінку. Так глыбока ў сазнанне ўвайшла мысль, што нічога нельга зрабіць без штатных работнікаў. На заўкоме мы заслухоўвалі толькі штатных супрацоўнікаў, перадаючы праз іх членам саюза шматлікія рашэнні. Мы перапісваліся, а не працавалі з масай. Бюджэт адлюстраваў парочныя метады такой дзейнасці. На Палац культуры мы трацілі мільён рублёў штогод. Велізарная сума. Фармальна як-быццам добра—многа грошай асігнавана на культурную работу. Калі-ж прыгледзеліся, аказалася, што больш палавіны гэтай сумы ішло на апарат.

Тав. Катляроў—старшыня ЦК саюза рабочых сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва—лічыць, што трэба было прадумаць пытанне аб аб'яднанні некаторых аддзелаў ЦК саюзаў. Напрыклад, жыллёва-бытавы аддзел і аддзел соцыяльнага страхавання займаюцца пытаннямі быту. Яны маглі-б скласці адзінае цэлае. Неабходна таксама прадумаць пытанне аб зліянні дробных профсаюзаў з больш магутнымі. Павінны перабудаваць работу і аддзелы ВЦСПС. Зараз яны дзейнічаюць марудна.

— Тав. Швернік у сваім дакладзе гаварыў, што ў бліжэйшы час трэба правесці справаздачы і выбары фабзаўкомаў і праўленняў клубаў,—гаворыць старшыня ЦК саюза рабочых каменнавугальнай прамысловасці Данбаса тав. Саўкоў.—Задача прадстаячай справаздачна-выбарнай кампаніі заключаецца ў тым, каб да кіраўніцтва прышлі людзі, умеючыя, любячыя працаваць з профсаюзным актывам. Трэба падумаць аб абучэнні гэтых новых работнікаў.

Сакратар ВЦСПС тав. К. Нікалаева ў сваёй прамове ўказвае, што скарачэнне апарата—гэта не тэхнічнае мерапрыемства. Яно павінна прывесці да паляпшэння ўсёй работы.

— Разбуханне апарата,—гаворыць яна, —не заўважылі ні кіраўнікі ЦК саюзаў, ні мы, члены прэзідыума ВЦСПС. Мы лічылі, што платных работнікаў у нас ёсць нямногім больш 150 тысяч, а аказваецца, што ў 179 профсаюзах у 1939 годзе было 194.434 платныя работнікі, а ў 1940 годзе—203.821. На іх трацілася 1.025.385.600 рублёў.

У сваёй прамове старшыня ЦК саюза рабочых паліграфічнай прамысловасці Цэнтра і Поўдня тав. Беляева рэзка крытыкуе газету «Труд». Яна гаворыць, што «Труд» слаба змагаецца за знішчэнне недахопаў у практычнай рабоце профсаюзаў. Правільнасць рэзкіх заўваг тав. Беляевай пацвярджае тав. Аўсяннікава—старшыня ЦК саюза работнікаў друку.

— На фабрыцы «Парыжская комуна»,— расказвае тав. Школьнікаў (аддзел фізкультуры і спорта ВЦСПС), — работніца Жыгарова з загатовачнага цэха ўзяла на сябе ініцыятыву арганізацыі дзіцячай баскетбольнай секцыі. Справа пайшла добра. Але на заводзе рашылі гэту работу забраць у яе і перадаць платнаму трэнеру стадыёна. Праз тры месяцы секцыя распалася, бо трэнер вёў сябе як гастралёр, прыходзіў на адну гадзіну і не цікавіўся сутнасцю пытання. Зараз тав. Жыгарова зноў бярэ на сябе гэту работу. Скарачэнне платнага апарата ў спартыўных таварыствах зусім не азначае аслаблення фізкультурнай работы. На жаль, гэтага ўсё яшчэ не хочуць зразумець многія таварышы. У станкаінструментальнай прамысловасці ёсць спартыўнае таварыства «Родина». Адтуль нам пазванілі па тэлефону і заявілі:

— Платных інструктараў нам не зацвердзілі, штатных выкладчыкаў не далі і з сёнешняга дня мы ўсе секцыі каманды распускаем. Што будзе далей—невядома.

Шкоднейшая заява! Гутарка ідзе не аб звярачванні фізкультуры, а аб шырокім развіцці яе.

У спрэчках па дакладу тав. Шверніка ўчора выступілі таксама сакратар ВЦСПС тав. Брэгман, член ВЦСПС тав. Бабко, заг. аддзелам соцыяльнага страхавання ВЦСПС тав. Зеленка і іншыя.

Для распрацоўкі праекта рашэння па дакладу тав. Шверніка пленум выбраў камісію, у састаў якой увайшлі кіруючыя работнікі ВЦСПС, старшыні рада цэнтральных і фабрычна-заводскіх камітэтаў.

У ДАПАМОГУ ВЫВУЧАЮЧЫМ ГІСТОРЫЮ ВКП(б)

МАРКСІЗМ-ЛЕНІНІЗМ НЕ ДОГМА, А КІРАЎНІЦТВА ДА ДЗЕЯННЯ

У сваёй рабоце «Тры крыніцы і тры састаўныя часткі марксізма» Ленін пісаў:

«Вучэнне Маркса ўсясільна, таму што яно верна. Яно поўна і стройна, даючы людзям цэльнае светасузіранне, непрымірымае ні з якімі забабонамі, ні з якой рэакцыяй, ні з якой абаронай буржуазнага гнёту. Яно ёсць законны прэемнік лепшага, што стварыла чалавецтва ў XIX веку ў асобе нямецкай філасофіі, англійскай палітычнай эканоміі, французскага сацыялізма» (Ленін, т. XVI, стар. 349).

Тэорыя марксізма — гэта вучэнне аб гістарычнай ролі пралетарыята, аб заваяванні дыктатуры пралетарыята, аб пабудове комуністычнага грамадства. Гэта вучэнне не магло ўзнікнуць па-за навукай, па-за сусветнай цывілізацыяй. Яно ўзнікла на базе сусветнай навукі. Яно прадстаўляе сабой вяршыню чалавечых ведаў. Маркс і Энгельс, адкрыўшы сусветна-гістарычную ролю пралетарыята ў барацьбе за разбурэнне буржуазнага грамадства і пабудову грамадства без класаў і эксплаатацыі, ператварылі вучэнне аб сацыялізме з утопіі ў навуку.

Маркс і Энгельс упершыню адкрылі законы развіцця чалавечага грамадства, упершыню адкрылі законы развіцця і гібелі буржуазнага ладу. Зыходзячы з законаў грамадскага развіцця, Маркс і Энгельс ліквідавалі існаваўшы да іх хаос і сваволле ў галіне гісторыі і палітыкі. Яны стварылі цэльную і стройную навуковую тэорыю, паказваючую змену грамадска-эканамічных фармацый у выніку развіцця прадукцыйных сіл, змену ніжэйшай фармацыі вышэйшай (узнікненне капіталізма з феадалізма, сацыялізма з капіталізма).

Маркс і Энгельс прысвяцілі ўсё сваё жыццё справе рэвалюцыйнай навукі, асвятляючай шлях пралетарыяту ў барацьбе за ўладу, за сацыялізм. Ленін і Сталін прадоўжылі развіццё марксізма ў новых грамадска-гістарычных умовах, узбагаціўшы яго скарбніцу новымі адкрыццямі, новымі палажэннямі і вывадамі, адпавядаючымі новым умовам класавай барацьбы пралетарыята. «Марксісцка-ленінская тэорыя ёсць навука аб развіцці грамадства, навука аб рабочым руху, навука аб пралетарскай рэвалюцыі, навука аб будаўніцтве комуністычнага грамадства» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 336).

Паколькі чалавечае грамадства знаходзіцца ў стане бесперапыннага развіцця, то і навука аб грамадстве бесперапынна развіваецца, удасканальваецца, узбагачаецца новым вопытам барацьбы мас, новымі ведамі, новымі палажэннямі і вывадамі. Марксісцка-ленінскую навуку нельга разглядаць як сабранне дагматаў, як нешта нязменнае. Сутнасць гэтай навукі раскрыў таварыш Сталін у сваёй прамове на прыёме ў Крэмлі работнікаў вышэйшай школы 17 мая 1938 года.

Таварыш Сталін правазгласіў у сваёй прамове барацьбу за росквіт «той навукі, людзі якой, разумеючы сілу і значэнне ўстанавіўшыхся ў навуцы традыцый і ўмела скарыстоўваючы іх у інтарэсах навукі, усё-ж не хочуць быць рабамі гэтых традыцый, якая мае смеласць, рашымасць ламаць старыя традыцыі, нормы, устаноўкі, калі яны становяцца ўстарэлымі, калі яны ператвараюцца ў тормаз для руху ўперад, і якая ўмее ствараць новыя традыцыі, новыя нормы, новыя ўстаноўкі» (прамова на прыёме ў Крэмлі работнікаў вышэйшай школы 17 мая 1938 г.).

Маркс і Энгельс заўсёды разглядалі сваё вучэнне **не як догму, а як кіраўніцтва да дзеяння.**

I.

Возьмем пытанне аб перамозе сацыялізма. Маркс і Энгельс навукова даказалі, што капіталізм будзе знішчан пралетарыятам і будзе створан комуністычны лад, першай фазай якога з'явіцца сацыялізм. Да такога вываду Маркс і Энгельс прышлі ў выніку глыбокага і ўсебаковага вывучэння капіталізма. Пры вызначэнні канкрэтных шляхоў пераходу ад капіталізма да сацыялізма Маркс і Энгельс прышлі да вываду, што сацыялістычная рэвалюцыя не можа перамагчы ў якой-небудзь адной, асобна ўзятай краіне, што сацыялістычная рэвалюцыя можа перамагчы адначасова ва ўсіх або ў большасці буржуазных краін. Такі вывад Маркса і Энгельса з'яўляўся адзіна правільным у тых умовах развіцця капіталізма, у якіх яны стварылі сваю рэвалюцыйную тэорыю. У новых умовах— умовах імперыялізма Ленін, зыходзячы з марксісцкай тэорыі, абгрунтаваў магчымасць перамогі сацыялізма спачатку ў нямногіх або нават у адной, асобна ўзятай краіне і аб немагчымасці адначасовай перамогі сацыялізма ва ўсіх краінах.

На чым абгрунтоўваліся Маркс і Энгельс, робячы свой вывад аб немагчымасці перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі ў адной краіне?

Яны зыходзілі з умоў развіцця даманапалістычнай стадыі капіталізма. На гэтай стадыі капіталізм развіваўся па ўзыходзячай лініі, і пралетарская рэвалюцыя яшчэ не была практычнай немінучасцю, не было спрыяючых умоў для прамога штурма цвярдынь капіталізма. Вытворчыя адносіны тады не з'яўляліся яшчэ тормазам для развіцця прадукцыйных сіл; паміж прадукцыйнымі сіламі і вытворчымі адносінамі існавала некаторая адпаведнасць. Класавая барацьба паміж працай і капіталам не атрымала яшчэ вострых форм, супярэчнасці паміж капіталістычнымі краінамі (барацьба за крыніцы сыравіны, за чужыя тэрыторыі, за звышпрыбыткі) пры наяўнасці яшчэ не падзеленых зямель не вялі немінуча да сусветных войн і найвялікшых сацыяльных катастроф, падрываючых усю аснову капіталістычнага свету. У гэтых умовах Маркс і Энгельс ставілі пытанне аб магчымасці перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі ў адной краіне і адказвалі, што такая рэвалюцыя будзе немінуча раздаўлена ў адным кутку свету аб'еднанымі сіламі іншых буржуазных краін, якія развіваюцца ўсё яшчэ па ўзыходзячай лініі.

І гэта было правільна тады. Але гэта стала няправільным для новай эпохі, для эпохі імперыялістычнага капіталізма, калі ён стаў развівацца няроўнамерна, скачкаабразна, калі вытворчыя адносіны сталі тормазам далейшага развіцця створаных у нетрах капіталізма прадукцыйных сіл, калі барацьба паміж працай і капіталам прыняла вельмі вострыя формы, а барацьба імперыялістычных краін за перадзел ужо падзеленага свету стала весці да немінучых сусветных войн і да сацыяльных катастроф.

У гэтых умовах устаноўка Маркса і Энгельса аказалася ўстарэўшай, і Ленін замяніў яе новай устаноўкай, адпавядаючай новым умовам развіцця. Зыходзячы з ленінскага вучэння аб няроўнамернасці эканамічнага і палітычнага развіцця капіталізма, таварыш Сталін гаворыць: «...няроўнамерны і скачкаабразны характар развіцця розных капіталістычных краін у абстаноўцы імперыялізма, развіццё катастрафічных супярэчнасцей унутры імперыялізма, вядучых да немінучых войн, рост рэвалюцыйнага руху ва ўсіх краінах свету, — усё гэта вядзе не толькі да магчымасці, але і да неабходнасці перамогі пралетарыята ў асобных краінах» («Пытанні ленінізма», XI выд., стар. 24—25). Ворагі рабочага класа, буржуазія і яе агентура, якім выгадна было разглядаць марксізм як догму, абвінавачвалі Леніна ў апартунізме, у здрадзе марксізму. Але Ленін быў да канца паслядоўным марксістам, развіваючым марксізм і рухаючым яго ўперад. І Ленін перамог.

Калі-б Ленін спасаваў перад буквай марксізма, не замяніў-бы ўстарэўшае палажэнне марксізма новым палажэннем, адпавядаючым новым умовам класавай барацьбы пралетарыята, то партыя «блукала-б у пацёмках, пралетарская рэвалюцыя страціла-б кіраўніцтва, марксісцкая тэорыя пачала-б хірэць. Прайграў-бы пралетарыят, выйгралі-б ворагі пралетарыята» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 341).

II.

Возьмем другі гістарычны прыклад, які паказвае развіццё тэорыі марксізма, узбагачэнне яе новым вывадам. Перамога сацыялістычнай рэвалюцыі павінна была забяспечыць пралетарыяту дзяржаўную ўладу. Але якую форму павінен быў надаць пралетарыят гэтай уладзе? Маркс і Энгельс далі для іх часу правільны адказ на гэтае пытанне. Маркс і Энгельс прышлі да вываду, што найбольш мэтазгоднай формай палітычнай улады пралетарыята для эпохі дыктатуры пралетарыята з'яўляецца парламентарная дэмакратычная рэспубліка.

Праўда, Маркс у 70 годах указваў, што ў перыяд дыктатуры пралетарыята найбольш мэтазгоднай дзяржаўнай формай з'яўляецца палітычная арганізацыя тыпу Парыжскай Комуны. Аднак гэтае ўказанне не атрымала развіцця ў паследуючых працах Маркса і было аддана забыццю. Перамога пралетарыята, па думцы Маркса і Энгельса, павінна была знішчыць уладу буржуазіі, адабраць у яе ўласнасць і забяспечыць панаванне большасці над меншасцю, панаванне пралетарыята над буржуазіяй.

Ленін, апіраючыся на вопыт двух рускіх рэвалюцый (1905 і 1917 гг.), выклікаўшых да жыцця Советы, прышоў да вываду аб тым, што не парламентарная рэспубліка павінна стаць формай дзяржаўнай улады пралетарыята, а рэспубліка Советаў рабочых і сялянскіх дэпутатаў. Зыходзячы з тэорыі марксізма, Ленін даказаў, што Советы з'яўляюцца лепшай, больш высокай формай арганізацыі дзяржаўнай улады, чым парламентарная форма. У сваіх вядомых красавіцкіх тэзісах, напісаных на подступах да сацыялістычнай рэвалюцыі, Ленін пісаў, што пераход ад Советаў да парламентарнай рэспублікі будзе з'яўляцца рухам назад, а не ўперад.

Ленін прышоў да вываду, што адзіна правільнай дзяржаўнай формай дыктатуры пралетарыята з'яўляецца рэспубліка Советаў. І гэтым ленінскім палажэннем пачалі кіравацца рэвалюцыйныя марксісты. Апартуністы і ў даным выпадку абвінавацілі Леніна ў адыходзе ад марксізма, у здрадзе марксізму. Але Ленін адстаяў сваю пазіцыю і ад гэтых атак апартуністаў, якія называлі сябе марксістамі, але на справе з'яўляліся злейшымі ворагамі марксізма. Калі-б Ленін не замяніў устарэўшае палажэнне марксізма аб парламентарнай рэспубліцы і не адстаяў палажэнне аб неабходнасці рэспублікі Советаў як найлепшай палітычнай формы дыктатуры пралетарыята, партыя «блукала-б у пацёмках, Советы былі-б дэзарганізаваны, мы не мелі-б Совецкай улады, марксісцкая тэорыя пацярпела-б сур'ёзны ўрон. Прайграў-бы пралетарыят, выйгралі-б ворагі пралетарыята» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 341).

Советы, упершыню ўзнікшыя ў 1905 годзе ў выніку рэвалюцыйнай творчасці рабочых мас, з'явіліся правобразам Совецкай улады, якая была ўстаноўлена пралетарыятам у кастрычніку 1917 года. Асаблівасць Советаў заключалася ў тым, што яны ствараліся рэвалюцыйнымі слаямі насельніцтва, ламаючы насільственным шляхам нормы і законы царызма. Рабочыя, арганізаваўшыя ў 1905 годзе першыя Советы, не думалі, што Советы рабочых дэпутатаў стануць асновай сацыялістычнага ладу. Яны стварылі Советы як свае органы для барацьбы супроць царызма і буржуазіі. Ленін адкрыў Советы як масавыя арганізацыі рабочага класа, як дзяржаўную форму дыктатуры пралетарыята.

Возьмем, далей, пытанне аб дзяржаве. Як падыходзілі да рашэння гэтага пытання Маркс і Энгельс? Энгельс у сваёй рабоце «Анты-Дзюрынг» пісаў, што пасля ліквідацыі класаў і ўмоў, параджаючых класавы гнёт і эксплаатацыю, знікне і неабходнасць у дзяржаве. «На месцы кіравання асобамі становіцца кіраванне рэчамі і кіраўніцтва вытворчымі працэсамі. Дзяржава не «адмяняецца», яна адмірае» (Ф. Энгельс — «Анты-Дзюрынг», Партвыдат. 1932 г., стар. 202). Але таварыш Сталін вучыць, што гэта палажэнне Энгельса, якое раней служыла кіруючым прынцыпам для марксістаў, можа быць правільным толькі пры наступных двух умовах: па-першае, калі разглядаць сацыялістычную дзяржаву толькі з пункту гледжання яе ўнутранага развіцця, адцягваючы ўвагу ад знешняй абстаноўкі, ад капіталістычнага акружэння; па-другое, калі выходзіць з меркавання, што сацыялізм перамог не ў адной краіне, а ва ўсіх або ў большасці краін і што капіталістычнае акружэнне заменена сацыялістычным акружэннем.

Калі-ж зыходзіць з палажэння, што сацыялізм перамог у адной краіне, а ў іншых краінах пануе капіталізм, прадстаўляючы для краіны сацыялізма варожае капіталістычнае акружэнне, то Энгельс на данае канкрэтнае палажэнне не дае адказу. Пры гэтым неабходна заўважыць, што Энгельс і не ставіў перад сабой задачу даць адказ на гэтае пытанне, паколькі ён зыходзіў з меркавання, што сацыялізм пераможа не ў адной, а ва ўсіх або ў большасці краін. Таму формулу Энгельса аб адміранні дзяржавы нельга адносіць да сацыялістычнай дзяржавы, якой з'яўляецца наша совецкая дзяржава, акружаная з усіх бакоў варожым капіталістычным светам, чакаючым толькі зручнага моманту для таго, каб напасці на сацыялістычную дзяржаву, каб разбіць яе і аднавіць капіталізм. У гэтых умовах пытанне аб адміранні сацыялістычнай дзяржавы павінна быць пастаўлена па-іншаму. І таварыш Сталін, зыходзячы з канкрэтных умоў існавання нашай дзяржавы, даў навукова абгрунтаваны адказ аб ролі сацыялістычнай дзяржавы. У абстаноўцы капіталістычнага акружэння гутарка можа ісці не аб адміранні дзяржавы, а аб усямерным яе ўмацаванні, аб ператварэнні яе ў магутную зброю дыктатуры рабочага класа. У перыяд комунізма пытанне аб далейшым існаванні дзяржавы будзе вырашана ў залежнасці ад таго, ці захаваецца капіталістычнае акружэнне ці не. Таварыш Сталін даў і на гэтае пытанне вычэрпваючы адказ:

«Так, захаваецца, калі не будзе ліквідавана капіталістычнае акружэнне, калі не будзе знішчана небяспека ваенных нападаў са зне, прычым зразумела, што формы нашай дзяржавы зноў будуць зменены, адпаведна са змяненнем унутранай і знешняй абстаноўкі.

Не, не захаваецца і адамрэ, калі капіталістычнае акружэнне будзе ліквідавана, калі яно будзе заменена акружэннем сацыялістычным» («Пытанні ленінізма», выд. XI, стар. 606).

Трацкісцка-бухарынскія і буржуазна-нацыяналістычныя зладзеі — злейшыя ворагі дыктатуры рабочага класа, подлыя здраднікі народа, прабуючы рэстаўрыраваць капіталізм у нашай краіне, заяўлялі, што адміранне нашай дзяржавы пачалося ўжо з першых дзён сацыялістычнай рэвалюцыі, гэта значыць з дня арганізацыі совецкай дзяржавы. І яны рабілі ўсё для таго, каб аслабіць аўтарытэт і магутнасць совецкай дзяржавы і тым самым зрабіць яе бяззбройнай у барацьбе супроць варожага капіталістычнага акружэння. Партыя Леніна—Сталіна забяспечыла поўны разгром і знішчэнне гэтай подлай банды. Партыя Леніна—Сталіна няспынна ўмацоўвае магутнасць і сілу сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

III.

Марксізм-ленінізм вучыць нас разглядаць кожную грамадскую з'яву з пункту гледжання ўмоў, месца і часу і адпаведна гэтаму вызначаць да яго свае адносіны. Усякі іншы падыход будзе няправільным, заслугоўваючым самага рашучага асуджэння. Прывядзем у якасці ілюстрацыі некалькі гістарычных прыкладаў.

У перыяд адбываўшыхся на Захадзе буржуазных рэвалюцый, якія скідалі ўладу феадалаў і зацвярджалі ўладу буржуазіі, гегемонам рэвалюцыі з'яўлялася буржуазія, якая вяла за сабой сялянства. Такое палажэнне мела пад сабой пэўную глебу. Буржуазія ў той час з'яўлялася адносна рэвалюцыйным класам, здольным знішчыць феадалізм і замяніць яго буржуазным ладам. Пралетарыят у тыя часы быў нешматлікім, дрэнна арганізаваным, не меў яшчэ сваёй партыі, якая-б намячала яго мэты і задачы і павяла-б на барацьбу з буржуазіяй за дыктатуру пралетарыята. Пралетарыят быў не здольны ажыццяўляць свае ўласныя задачы, не мог павесці за сабой сялянства. І яно пайшло за буржуазіяй, стаўшы яе рэзервам.

Наша краіна стала на шлях буржуазнай рэвалюцыі значна пазней. Першая буржуазная рэвалюцыя ў Расіі была ў 1905 годзе, другая — у лютым 1917 года. У Расіі буржуазныя рэвалюцыі адбыліся ў новую эпоху, у эпоху імперыялізма і пралетарскіх рэвалюцый. Гэта патрабавала новага падыходу да рэвалюцыі з боку партыі пралетарыята.

Як падыходзілі да гэтага пытання меншавікі? Яны пагарджалі марксісцка-ленінскім палажэннем, патрабуючым ацэнкі любой грамадскай з'явы з пункту гледжання ўмоў, месца і часу. Яны падышлі да ацэнкі характару і рухаючых сіл нашай буржуазнай рэвалюцыі шаблонна, без уліку тых умоў, у якіх яна адбывалася. Яны цвярдзілі на ўсе лады, што раз у нас адбываецца буржуазная рэвалюцыя, то кіраўніком, гегемонам у гэтай рэвалюцыі павінен быць не пралетарыят, а буржуазія, пралетарыят-жа павінен зблізіцца з буржуазіяй, стаць яе прыдаткам.

Меншавікі балталі аб тым, што буржуазная рэвалюцыя аслабее, калі ад яе адхіснецца буржуазія. Яны ў эпоху імперыялізма лічылі буржуазію рэвалюцыйным класам, а сялянства рэакцыйным і таму прапаноўвалі рабочаму класу саюз не з рэвалюцыйным сялянствам, а з буржуазіяй. Меншавікі падыходзілі да нашай буржуазнай рэвалюцыі не як да буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, калі пралетарыят ужо стаў самым магутным, самым рэвалюцыйным класам, а як да звычайнай буржуазнай рэвалюцыі, дзе гегемонам была буржуазія. Лінія меншавікоў была накіравана на паражэнне рэвалюцыі, на дэмаралізацыю рэвалюцыйных сіл пралетарыята і сялянства.

Па-іншаму ацанілі буржуазную рэвалюцыю большэвікі. Яны падышлі да яе не як да звычайнай буржуазнай рэвалюцыі, а як да рэвалюцыі буржуазна-дэмакратычнай і адпаведна гэтаму вызначылі яе рухаючыя сілы. Ленін даказаў, што не буржуазія павінна быць у нас кіраўніком буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, а пралетарыят. Буржуазія да гэтага часу ператварылася не толькі ў нашай краіне, але і ва ўсіх капіталістычных краінах у рэакцыйную сілу. Пралетарыят-жа ўмацаваўся, узмужаў, ператварыўся ў вялікую, палітычную сілу, маючую на чале сваю рэвалюцыйную партыю. Пралетарыят стаў сілай, здольнай узначаліць барацьбу за буржуазна-дэмакратычную рэвалюцыю і павесці за сабой рэвалюцыйнае сялянства, якое ў буржуазных рэвалюцыях на Захадзе з'яўлялася рэзервам буржуазіі, а ў нашай краіне стала рэзервам, саюзнікам пралетарыята.

Зыходзячы з няправільнай ацэнкі характару і рухаючых сіл рэвалюцыі, меншавікі прымянялі апартуністычную, здрадніцкую тактыку ў рэвалюцыі. Большэвікі-ж, зразумеўшы сапраўдны характар і рухаючыя сілы буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, выпрацавалі адзіна правільную, паслядоўна рэвалюцыйную тактыку. Меншавікі, зыходзячы з сваёй апартуністычнай тактыкі, будавалі кітайскую сцяну паміж буржуазна-дэмакратычнай і сацыялістычнай рэвалюцыямі. Ленін даказаў, што буржуазна-дэмакратычная рэвалюцыя пачне адразу-ж перарастаць у рэвалюцыю сацыялістычную. «...Ад рэвалюцыі дэмакратычнай, — вучыў Ленін, — мы зараз-жа пачнем пераходзіць і як раз у меру нашай сілы, сілы свядомага і арганізаванага пралетарыята, пачнем пераходзіць да сацыялістычнай рэвалюцыі. Мы стаім за бесперапынную рэвалюцыю. Мы не спынімся на поўшляху» (Ленін, Творы, том VIII, стар. 186).

Тактыка меншавікоў пацярпела поўнае банкроцтва, тактыка большэвікоў атрымала сваю гістарычную перамогу, бо яна апіралася на даныя навукі, на марксісцка-ленінскую дыялектыку.

Возьмем яшчэ гістарычны прыклад. Як падыходзілі да ацэнкі рухаючых сіл сацыялістычнай рэвалюцыі меншавікі і большэвікі? Меншавікі лічылі, што сацыялістычную рэвалюцыю пралетарыят павінен рабіць адзін, без усякіх саюзнікаў. І гэта атрымалася таму, што меншавікі не бачылі і не хацелі бачыць у сялянстве тыя рэвалюцыйныя сілы, якія маглі падтрымаць і сапраўды падтрымалі пралетарыят у сацыялістычнай рэвалюцыі. Зыходзячы з прадпасылкі, што пралетарыят будзе рабіць рэвалюцыю адзін, без усякіх саюзнікаў, меншавікі прышлі да няправільнага вываду аб тэрмінах наступлення сацыялістычнай рэвалюцыі. Меншавікі лічылі, што пралетарыят можа перамагчы ў рэвалюцыі толькі ў тым выпадку, калі ён будзе складаць большасць у краіне, а для гэтага ў краіне павінна праводзіцца далейшая пралетарызацыя насельніцтва, што зойме тэрмін у 50—100 год. Такая ўстаноўка ўбівала рэвалюцыйныя здольнасці пралетарыята, асуджала яго на бяздзейнасць, вяла да развіцця апартунізма і рэфармізма ў яго радах.

Ленін, Сталін, большэвікі выходзілі з таго, што пралетарскую рэвалюцыю пралетарыят нашай краіны павінен рабіць не адзін-на-адзін з буржуазіяй, а ў саюзе з поўпралетарскімі слаямі насельніцтва, галоўным чынам з бяднейшым сялянствам. Поўпралетарскія слаі насельніцтва, гаварыў Ленін, ва ўсіх краінах свету складаюць велізарную масу, а ў Расіі гэта маса складае большасць насельніцтва. Таму пралетарыят, гаварыў Ленін, самкнуўшыся з поўпралетарскай масай, можа забяспечыць сабе пераважную большасць у краіне, перамагчы буржуазію і пабудаваць сацыялізм.

Вышла так, як вучылі Ленін, Сталін, большэвікі. Сацыялістычную рэвалюцыю пралетарыят нашай краіны зрабіў у саюзе з бяднейшым сялянствам. Гэтая рэвалюцыя аказалася пабеданоснай наперакор супраціўленню меншавікоў.

IV.

«Марксісцка-ленінская тэорыя ёсць навука аб развіцці грамадства, навука аб рабочым руху, навука аб пралетарскай рэвалюцыі, навука аб будаўніцтве комуністычнага грамадства. Яна, як навука, не стаіць і не можа стаяць на адным месцы,—яна развіваецца і ўдасканальваецца. Зразумела, што ў сваім развіцці яна не можа не ўзбагачацца новым вопытам, новымі ведамі, а асобныя яе палажэнні і вывады не могуць не змяняцца з цягам часу, не могуць не замяняцца новымі вывадамі і палажэннямі, адпавядаючымі новым гістарычным умовам» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 339).

Маркс і Энгельс — асновапалажнікі марксісцкай тэорыі — заўсёды разглядалі яе як навуку, якая бесперапынна развіваецца. Яны не былі рабамі буквы, догмы. Яны падыходзілі да ацэнкі грамадскіх з'яў з пункту гледжання ўмоў, месца і часу і таму яны не разглядалі свае навуковыя вывады і палажэнні як вечныя і нязменныя ісціны. Маркс і Энгельс былі сапраўднымі рэвалюцыянерамі ў навуцы.

Марксісцка-ленінская тэорыя перастала-б быць навукай, калі-б яна астанавілася на месцы, ператварылася ў мёртвую догму, а яе асобныя ўстарэўшыя палажэнні і вывады прымяняліся-б безадносна да ўмоў, месца і часу. Калі-б, напрыклад, наша партыя кіравалася гістарычнымі аналогіямі, як гэта рабілі меншавікі, а не падыходзіла да грамадскіх умоў з пункту гледжання іх развіцця і змянення, то яна не змагла-б забяспечыць перамогу буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі і яе быстрае перарастанне ў рэвалюцыю сацыялістычную. Калі-б наша партыя кіравалася палажэннем марксізма аб немагчымасці перамогі сацыялістычнай рэвалюцыі ў адной краіне і аб магчымасці адначасовай перамогі сацыялізма ва ўсіх або ў большасці краін, палажэннем верным для эпохі Маркса і Энгельса, але ўстарэўшым для эпохі Леніна і Сталіна, то мы не маглі-б ажыццявіць перамогу пралетарскай рэвалюцыі і пабудаваць сацыялізм. Мы напэўна да гэтага часу знаходзіліся-б пад уладай капітала.

«Апартунізм не заўсёды азначае прамое адмаўленне марксісцкай тэорыі або яе асобных палажэнняў і вывадаў. Апартунізм праяўляецца часам у спробах учапіцца за асобныя палажэнні марксізма, стаўшыя ўжо ўстарэлымі, і ператварыць іх у догмы, каб затрымаць тым самым далейшае развіццё марксізма, — значыць, — затрымаць таксама развіццё рэвалюцыйнага руху пралетарыята» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 341—342).

Маркс і Энгельс першыя паказалі ўзор развіцця рэвалюцыйнай тэорыі. Яны сістэматычна развівалі гэту навуку, удакладнялі асобныя яе палажэнні і вывады, узбагачалі яе скарбніцу новымі вывадамі і палажэннямі. Пасля смерці Маркса і Энгельса марксісцкую навуку развівалі Ленін, Сталін і іншыя вучні Леніна. Яны рухалі гэту навуку ўперад, узбагачаючы яе новым вопытам у новых умовах класавай барацьбы пралетарыята, новымі палажэннямі і вывадамі, адпавядаючымі стварыўшайся грамадска-гістарычнай абстаноўцы. Кожны твор Леніна і Сталіна — неацэнімы ўклад у скарбніцу марксізма. Марксісцка-ленінская навука, развіваемая ў эпоху імперыялізма і пралетарскіх рэвалюцый, узбагачалася вопытам барацьбы рабочага класа за пралетарскую рэвалюцыю, за сацыялізм. «І іменна таму, што Ленін і ленінцы рушылі ўперад марксісцкую тэорыю, ленінізм з'яўляецца далейшым развіццём марксізма, марксізмам новых умовах класавай барацьбы пралетарыята, марксізмам эпохі імперыялізма і пралетарскіх рэвалюцый, марксізмам эпохі перамогі сацыялізма на адной шостай частцы зямлі» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 342).

Ленін і Сталін развілі вучэнне марксізма аб дыктатуры пралетарыята, даказаўшы, што вышэйшым прынцыпам дыктатуры пралетарыята з'яўляецца саюз рабочага класа з сялянствам, што дыктатура пралетарыята з'яўляецца вышэйшым тыпам дэмакратыі ў класавым грамадстве, выражаючай сапраўдныя інтарэсы народа.

Ленін і Сталін паказалі ўзор рашэння сялянскага пытання на розных этапах рэвалюцыі: у перыяд буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, у перыяд сацыялістычнай рэвалюцыі і ў перыяд сацыялістычнага будаўніцтва. На ўсіх гэтых гістарычных этапах формы саюза рабочага класа і сялянства відазмяняліся. Гэта знаходзіла сваё выражэнне ў трох канкрэтных стратэгічных лозунгах партыі па сялянскаму пытанню. На этапе буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі пралетарыят выступаў **у саюзе з усім сялянствам,** бо ў перамозе такой рэвалюцыі было зацікаўлена ў той ці іншай меры ўсё сялянства. У перыяд барацьбы за сацыялістычную рэвалюцыю пралетарыят выступаў у саюзе **з вясковай беднатой,** пры нейтралізацыі серадняка, бо ў такой рэвалюцыі ўжо не мог быць зацікаўлены такі слой сялянства, як кулацтва (вясковая буржуазія), паколькі сацыялістычная рэвалюцыя накіроўвалася супроць буржуазіі горада і вёскі. Не магло быць у гэты перыяд і саюза з сярэднім сялянствам, паколькі яно хісталася паміж буржуазіяй і пралетарыятам, чакаючы, хто пераможа. Таму ў адносінах сярэдняга сялянства ў гэты перыяд дзейнічаў лозунг нейтралізацыі. Сацыялістычнае будаўніцтва ажыццяўлялася ў саюзе **пралетарыята і беднаты з сярэднім сялянствам.** Такая лінія партыі ў сялянскім пытанні на розных этапах рэвалюцыі з'яўлялася адзіна правільнай, і яна забяспечвала партыі рашэнне высоўваемых ёю на чаргу дня задач.

Ленін і Сталін развілі далей марксізм у пытанні аб гегемоніі пралетарыята ў буржуазна-дэмакратычнай і сацыялістычнай рэвалюцыі. Ленін і Сталін развілі вучэнне марксізма аб партыі пралетарыята, як вышэйшай форме класавай арганізацыі пралетарыята, паказалі месца і ролю партыі ў сістэме дыктатуры пралетарыята. Ленін і Сталін развілі вучэнне марксізма ў галіне нацыянальнага пытання, паказаўшы, што нацыянальнае пытанне з'яўляецца састаўной часткай агульнага пытання міжнароднай пралетарскай рэвалюцыі.

V.

Ленін і Сталін таксама, як і Маркс і Энгельс, з'яўляюцца карыфеямі рэвалюцыйнай навукі, тытанамі чалавечай мыслі. Ленін і Сталін маглі развіць вучэнне марксізма ва ўмовах новай эпохі таму, што яны падыходзілі да гэтага вучэння не як да догмы, а як да кіраўніцтва для дзеяння.

«Мы вусім не глядзім на тэорыю Маркса, — пісаў Ленін, — як на нешта закончанае і недатыкальнае; мы пераконаны, наадварот, што яна паклала толькі краевугольныя камні той навукі, якую сацыялісты павінны рухаць далей ва ўсіх напрамках, калі яны не хочуць адстаць ад жыцця. Мы думаем, што для рускіх сацыялістаў асабліва неабходна самастойная распрацоўка тэорыі Маркса, бо гэта тэорыя дае толькі агульныя кіруючыя палажэнні, якія прымяняюцца ў прыватнасці да Англіі інакш, чым да Францыі, да Францыі інакш, чым да Германіі, да Германіі інакш, чым да Расіі» (Ленін, Тв., т. II, стар. 514).

Гэтым палажэннем кіраваўся Ленін. Гэтага ленінскага ўказання цалкам і поўнасцю прытрымліваецца таварыш Сталін і іншыя вучні Леніна, рухаўшыя і рухаючыя марксізм далей, развіваючы яго ў новых умовах гістарычнага развіцця.

Наша партыя няспынна вучыць свае кадры, партыйных і непартыйных большэвікоў авалодваць марксісцка-ленінскай тэорыяй. Партыя вучыць, што да тэорыі марксізма трэба падыходзіць не як да догмы, а як да бесперапынна развіваючагася вучэння.

«Аўладаць марксісцка-ленінскай тэорыяй зусім не значыць — завучыць усе яе формулы і вывады і чапляцца за кожную букву гэтых формул і вывадаў. Каб аўладаць марксісцка-ленінскай тэорыяй, трэба, перш за ўсё, навучыцца адрозніваць паміж яе буквай і сутнасцю.

Аўладаць марксісцка-ленінскай тэорыяй — значыць усвоіць сутнасць гэтай тэорыі і навучыцца карыстацца гэтай тэорыяй пры вырашэнні практычных пытанняў рэвалюцыйнага руху ў розных умовах класавай барацьбы пралетарыята» («Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», стар. 339—340).

Партыя вучыць, што аўладаць марксісцка-ленінскай тэорыяй — значыць умець рухаць гэту тэорыю ўперад, узбагачаючы яе новымі палажэннямі і вывадамі, замяняючы ўстарэўшыя палажэнні і вывады.

Партыя Леніна—Сталіна перамагала, перамагае і будзе перамагаць таму, што яна кіруецца марксісцка-ленінскай тэорыяй, якая дае ёй магчымасць правільна арыентыравацца ў акружаючай абстаноўцы, раскрываць унутраную сувязь адбываючыхся падзей, бачыць не толькі тое, як і куды развіваюцца класы ў сучасным, але як і куды яны павінны развівацца ў будучым.

Ф. КОШЭЛЕЎ.

ПАВЕДАМЛЕННЕ ЎРАДАВАЙ КАМІСІІ ПА БЕСПАСАДАЧНАМУ ПЕРАЛЁТУ САМАЛЁТА „УКРАІНА“

Самалёт «Украіна» з жаночым экіпажам у саставе: камандзіра самалёта капітана-ордэнаносца тав. Несцеранка М. П., другога лётчыка—капітана Міхалёвай М. Г. і штурмана—ст. лейтэнанта Русаковай Н. І. вылецеў з Хабараўска 27 ліпеня 1940 г. у 8 гадзін 0,8 мін. маскоўскага часу ў далёкі беспасадачны пералёт на захад, маючы здавальняючы прагноз надвор'я.

Узлёт цяжка нагружанага самалёта вагой у 12.600 кг. быў праведзен бездакорна.

Першыя 3 тысячы км шляху Хабараўск—Рухлава—Казлова (воз. Байкал)—ст. Тайшэт былі самымі цяжкімі, з іх 2 тысячы км ад станцыі Рухлава да станцыі Тайшэт праходзілі над вельмі горыстымі раёнамі Яблонавага, Баргузінскага і Байкальскага хрыбтоў, скрозь пакрытых непраходнай тайгой, пры поўным адсутнічанні пасадачных пляцовак і ў цяжкіх умовах арыентыроўкі.

Палёт на гэтым участку праходзіў ва ўмовах зменнага, але здавальняючага надвор'я.

Следуючы далей дакладна па намечанай трасе, экіпаж самалёта ў раёне Новасібірска ўвайшоў у паласу навальнічных з'яў, рэзка ўзмацніўшыхся за час палёту.

Увесь палёт над тэрыторыяй Заходняй Сібіры і Урала праходзіў ноччу ў цяжкіх метэаралагічных умовах.

Вышыня воблакаў месцамі перавышала 10 тысяч метраў, а самалёт вымушан быў ісці на вышыні 5 тысяч—6 тысяч метраў.

У раёне на поўнач ад Омска, на трасе пералёту навальнічная дзейнасць асабліва ўзмацнілася, самалёт папаў у абледзяненне.

Адрываўшыміся кавалкамі ільду было выбіта акно ў кабіне самалёта.

Самалёт, які ляцеў на вялікай вышыні і супроць моцнага сустрэчнага ветру, знаходзіўся ў вельмі цяжкіх умовах.

Парывы віхроў былі настолькі моцны, што асобныя браскі самалёта ўверх і ўніз даходзілі да 1 тысячы метраў на працягу некалькіх секунд.

Каля 6 гадзін у поўнай цемры экіпаж мужна змагаўся са стыхіяй і вышаў пераможцам.

Толькі раніцой на захад ад Урала надвор'е некалькі палепшылася, і самалёт пайшоў па намечанай трасе з нармальнай для яго скорасцю.

З моманту вылету самалёта ён падтрымліваў радыёсувязь з зямлёй, працуючы і з Хабараўскам і з Масквой, арыентыруючы аб сваім месцазнаходжанні і ўмовах палёту.

Перапынкі радыёсувязі былі толькі ў моманты праходжання раёнаў з моцнай навальнічнай дзейнасцю.

Пасля праходу самалётам Урала надвор'е пачало паляпшацца, але раён Масквы аказаўся ў тумане з асадкамі і на большай часткі астаўшагася ўчастка намечанай трасы метэаабстаноўка была ўскладнёнай, з дажджамі і нізкай воблачнасцю, месцамі даходзіўшай да 100 метраў над зямлёй.

Натуральна, што моцны сустрэчны вецер і шасцігадзінная барацьба з бурай патрабавалі значна ўзмоцненай работы матораў супроць разлічанага рэжыма, у сувязі з чым запас гаручага ў баках рэзка змяншаўся.

Маючы ў перспектыве новае пагоршанне надвор'я і магчымасць рыска вымушанай пасадкі па зрасходванні гаручага, ўрадавая камісія прапанавала экіпажу спыніць палёт і зрабіць пасадку, што экіпаж і выканаў, па-майстэрску пасадзіўшы самалёт 28 ліпеня ў 6 гадзін 40 мінут каля вёскі Ісакава Санчурскага раёна. Кіраўскай (Вяцкай) вобласці.

За час палёту матэрыяльная частка працавала бездакорна. Экіпаж праляцеў 22 гадзіны 32 мін., пакрыўшы каля 7 тысяч км паветранага шляху. Найкарацейшая-ж адлегласць паміж месцам узлёту і пасадкі складае каля 5.500 км, г. зн. не намнога менш міжнароднага жаночага рэкорда дальнасці палёту.

Урадавая камісія лічыць, што гэты пералёт, які праходзіў у большай частцы маршрута над тайгой і горамі і ва ўмовах ускладнёнай метэаралагічнай абстаноўкі, з'яўляецца выдатным, у якім экіпаж праявіў адвагу і высокае майстэрства.

УРАДАВАЯ КАМІСІЯ.

ВЕСЦІ РАШУЧУЮ БАРАЦЬБУ З ДЭЗАРГАНІЗАТАРАМІ ВЫТВОРЧАСЦІ

(Гутарка з старшынёй Вярхоўнага Суда БССР тав. В. Я. СЕДЫХ)

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 26 чэрвеня нанёс сакрушальны удар летунам, прагульшчыкам, разгільдзяям, дэзарганізатарам вытворчасці. Тав. Сталін гаварыў аб такіх людзях: «Яшчэ нямала такіх, якія гатовы ўрваць для сябе ў дзяржавы пабольш, а там хоць трава не расці. Таму патрэбна барацьба за інтарэсы дзяржавы і за ўмацаванне працоўнай дысцыпліны на нашых прадпрыемствах і ўстановах, патрэбна барацьба з лодырамі, разгільдзяямі і летунамі».

Судовая практыка ажыццяўлення дырэктыў партыі і ўрада аб барацьбе з дэзарганізатарамі вытворчасці паказала, што суды БССР правялі за кароткі тэрмін з моманту выдання Указа вялікую работу. Можна прывесці дзесяткі фактаў, калі прыгаворы судоў ударылі па тых дэзарганізатарах вытворчасці, па людзях, якія зусім не лічыліся з інтарэсамі прадпрыемства. Вось адзін з такіх, з дазволу сказаць, рабочых — Сасноўскі. Ён працаваў слесарам на заводзе імені Варашылава. 2 ліпеня Сасноўскі не з'явіўся на работу. 3 ліпеня прагуляў, 5 ліпеня прыйшоў на работу ў нецвярозым выглядзе. Нарсуд 1 участка г. Мінска прыгаварыў Сасноўскага да 4 месяцаў папраўча-працоўных работ з утрыманнем 25 проц. зарплаты.

Штампоўшчык завода «Ударнік» Страхоўскі ўвесь час нядобрасумленна адносіўся да сваёй работы. 3 ліпеня ён самавольна кінуў работу на 4 гадзіны раней устаноўленага часу. Нарсуд прыгаварыў яго да шасці месяцаў папраўча-працоўных работ з утрыманнем 25 проц. зарплаты.

Аднак трэба сказаць, што ў асобных выпадках нашы суды ліберальна падыходзяць да прагульшчыкаў, лодыраў і разгільдзяяў. Часам рашэнні абласных судоў дэзарыентыруюць народныя суды. На фабрыцы «Кастрычнік» (Мінск) работніца Гракевіч самавольна кінула работу. Калі прыйшлі да яе на кватэру і запыталі аб [illegible] Гракевіч, яна сама сказала: «Гракевіч паехала». Справа была аддана пад суд. Суд 4 участка г. Мінска прыгаварыў яе да 3 месяцаў зняволення. Мінскі абласны суд, які разглядаў справу па скарзе Гракевіч, спыніў яе па матывах «малаважнасці». Вядома, рашэнне абласуда было адменена Вярхоўным судом БССР.

Нямала выпадкаў, калі кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў ліберальна, па-сямейнаму падыходзяць да парушэнняў працоўнай дысцыпліны, стараюцца замазаць факты парушэнняў.

Асобныя кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў разумеюць Указ па-свойму. Яны накіроўваюць у суд неабгрунтаваныя справы, каб застрахаваць сябе. Вось, напрыклад, цікавы факт. У адной работніцы захварэла дзіця, якое знаходзілася ў вёсцы. Яго прывезлі ў цяжкім стане да маткі. Гэта акалічнасць выклікала нявыхад на работу. Атрымаць бюлетэнь у гэты-ж дзень не ўдалося. Справа была перадана ў суд. На наступны-ж дзень маці атрымала бюлетэнь, які даў ёй права не прыйсці на работу. Зразумела, пры дакладнай праверцы адміністрацыя ўстанавіла-б, што нявыхад на работу адбыўся па ўважлівай прычыне. Для чаго патрэбна было ствараць судовую справу? Толькі ў мэтах самастрахоўкі.

Вялікае выхаваўчае значэнне маюць паказальныя суды, але толькі тады, калі яны добра падрыхтаваны. Тут важны ўдзел старон, мабілізацыя грамадскасці вакол гэтага пытання. На мінскім мясакамбінаце адбыўся паказальны суд над рабочым Петухоўскім. Але як ён быў падрыхтаваны? Справа не была правільна расследвана. Петухоўскі быў аддан пад суд пракурорам г. Мінска за прагул, у той час як яго трэба было судзіць за самавольнае пакіданне працы. Апрача таго на суд не з'явіўся сам пракурор. Ясная справа, што такія суды непатрэбны, яны не прыносяць ніякай карысці.

Судовыя органы не толькі караюць, але выхоўваюць. Таму вяліка адказнасць кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўстаноў, органаў дазнання, саміх судоў за кожную справу, назначаную да слухання. Добра падрыхтаваная справа выхоўвае масы ў духу прэзрэння да летуноў, лодыраў і разгільдзяяў.

Кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў, партыйныя і прафсаюзныя арганізацыі павінны мабілізаваць грамадскую думку вакол прыгавораў судовых органаў. Патрэбна штодзённая масава-раз'ясняльная работа сярод рабочых і служачых аб значэнні Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

ПЕРАБУДАВАЛІСЯ ПА-СВОЙМУ

(Пісьмо ў рэдакцыю)

Вось ужо месяц, як савецкія ўстановы працуюць па-новаму на аснове Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР.

У Наркамземе БССР за гэты час прыкметна палепшылася працоўная дысцыпліна, спыніліся прагулы, узнялася прадукцыйнасць працы. Безумоўна, некаторыя зрухі ёсць, але вынікі былі-б значна большыя, калі-б мясцком і кіраўнікі ўпраўленняў і аддзелаў штодзённа займаліся пытаннямі палепшання і рацыяналізацыі работы.

У наркамаце не вядзецца барацьба за высокапрадукцыйны рабочы дзень, не зжыты яшчэ спазненні. Так, 15 ліпеня спазніліся на работу тт. Коўнер, Багарос і Гальдштэйн. Адміністрацыя на гэта не рэагавала.

Часта ў рабочы час работнікі ходзяць па сваіх асабістых справах. На пытанне, чаму не вядзецца ўлік дзённых адлучак работнікаў, нам. начальніка 1-га тэрытарыяльнага ўпраўлення т. Казакоў адказаў: «Няма патрэбы займацца пісанінай». Асобныя работнікі толькі адседжваюць у Наркамземе і нічога не робяць, каб палепшыць якасць работы. У экспедыцыі, напрыклад, з 10 тысяч лістоў, знятых з сковак, годнымі аказаліся толькі 3850, астатнія—брак. Пустая пісаніна пакуль яшчэ звычайнае з'явішча. 16 ліпеня ў Віцебскую вобласць паслана 70 дырэктыў, але пры праверцы патрэбнымі аказаліся толькі 18, астатнія напісаны наогул, па прынцыпу «ўсім, усім...»

Загадчык экспедыцыі т. Галкоўская заяўляе, што, каб пераслаць розную карэспандэнцыю, паступіўшую з аддзелаў Наркамзема, прыходзіцца штодзённа траціць марак больш чым на 170—180 рублёў.

Яшчэ ў красавіку месяцы ў мэтах палепшэння работы была праведзена рэарганізацыя апарата Наркамзема. На жаль, далёка не ўсё зроблена ў карысць справы.

Машынна-рамонтны трэст, Сельгастранс, Беларускую кантору «Заготконь», Племзаготкантору і аддзел па завочнаму навучанню калгасных рахункаводаў са штатамі ў 70 з лішнім чалавек уселілі ў адзін пакой, пакінуўшы ў іх распараджэнні адзін тэлефон. Цяжка ўявіць сабе, што робіцца ў пакоі, колькі там шуму, гаму, мітусні! Як можна пры такіх умовах культурна абслужыць наведвальнікаў? Як можна высокапрадукцыйна працаваць?

Мясцком і ВРК саюза работнікаў земорганаў не рэагуюць на сігналы. Відаць, кіраўнікі прафесіянальных арганізацый лічаць, што іх справа правесці мітынг, адобрыць Указ і на гэтым свае функцыі скончыць.

Кіраўніцтва Наркамзема і партбюро абавязаны праверыць работу асобных аддзелаў і іх работнікаў, сур'ёзна заняцца скарачэннем лішніх адзінак, ушчыльненнем працоўнага дня і ўдзешаўленнем апарата.

С. ЛЕГАН.

Кандыдаты на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку 1941 года ад калгаса імені Сталіна, Мінскага раёна. Злева направа: звеннявая па хмелю Н. П. Калеснік і брыгадзір-хмелявод М. М. Совеня. Фото В. Грунтфеста.

АСЛАБІЛІ ТЭМПЫ АДБУДОВЫ ССЕЛЕНЫХ З ХУТАРОЎ ДВАРОЎ

БЕШАНКОВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). Прыгожа выглядае новы пасёлак калгаса «Перамога», Плісвага сельсовета. Ён размясціўся на прыгожым беразе Чарнічыцы.

На абодвух баках вуліц гэта прасцягнуліся новыя дамы калгаснікаў [illegible]. Усе дамы пакрыты драніцай і гонтай. Тут-жа школа-чатырохгодка.

Улева ад цэнтральнай вуліцы — на самай раўніне размясціліся грамадскія пабудовы: кароўнік на 100 галоў, свінарнік, канюшня, свіран, а таксама [illegible].

На другім баку вуліцы — падсобныя гаспадаркі калгаса: цагельны завод, які выпускае сырцовую цэглу, а таксама [illegible], і рухавік, які робіць [illegible] гонту.

У калгасе аб'яднана 47 гаспадарак. 37 з іх былі ў хутарах, на адлегласці 3—6 кілометраў ад калгаснага цэнтра. Цяпер усе яны жывуць разам у адным пасёлку, які ўсё больш і больш упарадкоўваецца. Стала лягчэй абмяркоўваць [illegible] калгаснікаў, [illegible].

[illegible]

Такое-ж становішча ў многіх калгасах іншых сельсаветаў раёна. Сапраўдная колькасць адбудаваных дамоў значна меншая, чым паказваецца ў афіцыяльных звестках.

Трэба адзначыць, што за апошні час раённыя арганізацыі (райвыканком, райком партыі) значна аслабілі кіраўніцтва адбудовай дамоў. [illegible]

[illegible]

Вялікі недахоп адчуваюць калгасы таксама і ў цэгле і гонце. [illegible] будаўнічыя брыгады.

З. ЛАРЫСАЎ.

КАРЦІНЫ БРЭСЦКІХ МАСТАКОЎ

БРЭСТ. (Кар. «Звязды»). Пачынаючыя мастакі Брэсцкай вобласці рыхтуюцца да выстаўкі «Ленін і Сталін — арганізатары беларускай дзяржаўнасці».

У абласны Дом народнай творчасці паступілі першыя эскізы. Мастак Рудчын, былы палітзняволены, які доўгія годы таміўся ў засценках панскай Польшчы, нарысаваў карціну «Днепра-Бугскі канал», рабочы-столяр станцыі Брэст Фралоў — карціну «[illegible] паромы ў Брэсце». Селянін вёскі [illegible] Брэсцкага раёна Шахалевіч рысуе карціну на тэму: «Калгаснае жыццё ў заходніх абласцях».

Момант уступлення часцей Чырвонай Арміі ў адну з вёсак Заходняй Беларусі паказвае ў сваёй рабоце Н. Саламінская (Кургранскі раён). Усяго ў Дом народнай творчасці паступіла 14 работ мастакоў.

Фельетон

ЯК-НЕБУДЗЬ...

Суседзі не ведалі што рабіць. Быў чалавек як чалавек. І раптам адчуў сябе дрэнна, паваліўся на ложак, страціў прытомнасць і—ніякіх прыкмет жыцця. Пабеглі да тэлефона выклікаць хуткую дапамогу.

У трубцы пачуўся мяккі жаночы голас. Пасыпаўся град пытанняў.

— Хто захварэў? Дзе захварэў? Чым захварэў?

[illegible]

— Я вас пераконваю, прашу. Прышліце ўрача. Хворы знаходзіцца ў беспрытомнасці.

— Так. Але спытаць што ў вас [illegible] вы-ж можаце?

— Як гэта я магу спытаць, калі чалавек гаварыць не можа.

Трубка замоўкла. [illegible]

[illegible]

Трубка ў другі раз замоўкла.

Так і не ўдалося выклікаць мінскую хуткую дапамогу.

Ёсць у нас яшчэ такія работнікі. Яны акуратна прыходзяць на работу. Адзначаюцца ў табелі. Плацяць членскія ўзносы. Наведваюць прафсаюзныя сходы. Выступаюць у спрэчках. Састаяць у адной або двух добраахвотных арганізацыях.

Але ў гэтых работнікаў нехапае павагі да сваёй работы і да тых грамадзян, якіх яны павінны абслугоўваць. Самымі дэфіцытнымі прадметамі ў іх з'яўляюцца чуласць, адказнасць, усведамленне таго, што яны заклікаsucc абслугоўваць савецкага грамадзяніна, які заслужыў, які мае права патрабаваць, каб яго абслугоўвалі культурна, чотка, уважліва, ветліва.

Такія работнікі прытрымліваюцца толькі аднаго прынцыпу: [illegible] рабіць як-небудзь. [illegible]

[illegible]

тарэжства, схадзіце, калі ласка, на кухню, там распішыцеся, атрымайце ў маёй жонкі вілку, нож і лыжку і тады мы пачнем нашу трапезу..

Хацелі-б мы паглядзець, які выраз твару быў-бы ў гасцей, калі-б яны апынуліся ў такім становішчы.

Але запэўняем вас, загадчык сталовай у сябе дома такую аперацыю не правядзе. Гэта-ж некультурна, неэтычна, нетактычна. Больш таго—гэта-ж хамства. А вось у сталовай—можна. Тут-жа не імяніны спраўляюць, і абедаюць не сваякі і не сябры загадчыка, значыць можна абслугоўваць не добра, не выдатна, а як-небудзь...

С. КУНЯЎСКІ.

Добры пачын

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). У мінулым 1939 — 40 вучэбным годзе некаторыя школы горада дабіліся значных поспехаў у пастаноўцы вучэбна-выхаваўчай работы. У 7, 12, 14 школах пераведзена ў наступны клас 97 процантаў вучняў.

Горш справа ў іншых школах. 779 вучняў атрымалі работы на лета. Пытанне аб іх пераводзе асталося нявырашаным. І варта толькі школам абыякава аднесціся і не аказаць вучням своечасовай дапамогі ў падрыхтоўцы да здачы асенніх іспытаў, як частка іх астаецца на другі год.

Каб не дапусціць гэтага, гарадскі аддзел народнай асветы праводзіць арганізаваную падрыхтоўку да асенніх іспытаў вучняў. Адкрыты 4 рэпетытарскія групы па рускай, беларускай мовах і матэматыцы. Дзеці, у якіх ёсць іспыты на восень, з вялікай цікавасцю займаюцца ў гэтых групах. 2 гадзіны, якія яны штодзённа аддаюць урокам, не адбіваюцца на іх летнім адпачынку, а карысць ад гэтага вельмі вялікая.

Апрача рэпетытарскіх груп пры некаторых школах арганізаваны для вучняў старшых класаў кансультацыі па геаграфіі, гісторыі, фізіцы і іншых дысцыплінах, наладжаны дзяжурствы настаўнікаў. Калі ў вучняў у часе самастойнай прапрацоўкі вучэбнага матэрыялу сустракаецца незразумелае пытанне—ён ідзе ў кансультацыйны пункт і з дапамогай настаўнікаў вырашае яго.

У радзе школ, як напрыклад у школе № 5, чыгуначнай і іншых, настаўнікі кожную пяцідзёнку праводзяць кансультацыі. Настаўнікі гэтых школ і ў часе летняга адпачынку не страцілі сувязі з бацькамі вучняў. Яны часта ходзяць на-дом, даюць парады школьнікам, як рацыянальна скарыстаць вольны час для падрыхтоўкі да асенніх іспытаў.

П. СТАРАВЫБАРНЫ.

Гераізм савецкіх патрыётаў

(Да двухгоддзя падзей ля возера Хасан)

У канцы ліпеня 1938 г. японцы пачалі выганяць насельніцтва з пагранічных манчжурскіх вёсак і сканцэнтроўваць войскі ў раёне возера Хасан. Возера Хасан і акружаючыя яго вышыні Безымянная, Заазёрная і Кулямётная знаходзяцца ўсяго ў 10 кілометрах ад берагоў Ціхага акіяна, а па прамой у 130 кілометрах ад Уладзівастока. Гэта — самая паўднёвая частка Далёкаўсходняга Прымор'я. Вышыні Безымянная і Заазёрная адкрываюць выгляд на Пос'ецкі заліў і яго прыродную бухту, з'яўляючуюся лепшай гаванню ў свеце. Тут ля возера Хасан, выцягнутага на 4—5 км, зыходзяцца граніцы СССР, Манчжурыі і Карэі. Займі японцы гэтыя вышыні, яны непасрэдна пагражалі-б нашай бухце Пос'ет і ўзбярэжжу ў напрамку да Уладзівастока. Прыродныя ўмовы гэтага раёна стварылі вельмі выгоднае становішча для японцаў і надзвычай цяжкія подступы для нашых войск.

У ноч з 28 на 29 ліпеня 1938 г. у раёне вышынь Заазёрнай і Безымяннай было сканцэнтравана звыш 20.000 адборных войск японскай імперскай гвардыі, узмоцненых цяжкай артылерыяй, бронепаяздамі і т. д.

Маючы значную колькасную перавагу супроць невялікага атрада савецкіх пагранічнікаў і скарыстаўшы моцны туман, японцы раптоўна атакавалі вышыню Безымянную. Адзінаццаць адважных савецкіх байцоў на чале з лейтэнантам Махаліным уступілі ў бой з ротай японцаў. Не гледзячы на няроўнасць сіл, савецкія пагранічнікі геройчна адбівалі шматлікія атакі японцаў. Асыпаемыя градам куль і гранат, спікаючы крывёю, страціўшы пяць чалавек забітымі, яны вымушаны былі часова адступіць. Пачуўшы перастрэлку, да месца бою падышлі падмацаванні—падраздзяленні тт. Хрысталюбава, Чэрнапятка, Акулінушкіна і Леўчэнка. Сумеснымі намаганнямі гэтых падраздзяленняў японцы былі апракінуты. Вораг адступіў з савецкай тэрыторыі, пакінуўшы звыш 100 чалавек забітымі, пераважна афіцэраў, і вялікую колькасць трафеяў.

Пасля адыходу японцы сталі ліхаманкава рыхтавацца да новых ваенных дзеянняў і ў больш шырокім маштабе. На працягу 30 ліпеня яны спешна падцягвалі ў раён баёў войскі 19 пяхотнай дывізіі, артылерыю, мінамёты.

У ноч на 31 ліпеня неба завалаклі цяжкія хмары, марасіў дождж. Правёўшы артылерыйскую падрыхтоўку, японцы двума пяхотнымі палкамі павялі наступленне на абедзве вышыні — Безымянную і Заазёрную. Гадзін у 12 раздаўся ўзрыў гранат і дзікі крык. Гэта тав. Чэрнапятка са сваім падраздзяленнем знішчыў групу японскіх разведчыкаў і пачаў жорсткі бой з наступаючымі авангардамі. Маса поўп'яных японскіх салдат ланцугом у некалькі радоў лезла на вышыню з крыкамі «банзай».

Як-бы захлёбваючыся, трашчалі кулямёты. Ірваліся гранаты і чутны былі ружэйныя выстралы. Да раніцы прадаўжаліся беспарыпынныя атакі японцаў. Сотня савецкіх пагранічнікаў супроць двух палкоў праціўніка вяла геройчныя баі. Сілы былі далёка не роўныя. Японская дывізія, узмоцненая артылерыяй, мінамётамі, масай кулямётаў і іншымі ваенна-тэхнічнымі сродкамі, цаною вялікіх страт пранікла ў глыбіню савецкай тэрыторыі на 4 кілометры.

Захваціўшы вышыні Безымянную і Заазёрную, японцы пачалі паспешна іх умацоўваць, будаваць акопы, узводзіць збудаванні і розныя перашкоды. Яны скарысталі камяністыя схілы сопак, размясцілі за імі сваю артылерыю, кулямёты, мінамёты і снайпераў і суцэльным агнём заперлі адзіную дарогу. Стваралася надзвычай цяжкая абстаноўка. Трэба было неадкладна ўводзіць у бой дзеючыя палявыя часці Чырвонай Арміі.

На дапамогу пагранічнікам 2 жніўня прыйшлі пяхотныя часці 32 і 40 стралковых дывізій Першай асобай Чырвонасцяжнай Арміі. 1, 2 і 3 жніўня было некалькі нязначных сутычак; 4 і 5 жніўня адбывалася сканцэнтраванне сіл.

6 жніўня ў 5 гадзін дня пачаўся генеральны бой. Нашы слаўныя пехацінцы, меткія артылерысты, смелыя танкісты пры актыўнай дапамозе авіяцыі нанеслі японцам сакрушальны ўдар. У 8 гадзін вечара вышыні Безымянная і Заазёрная былі заняты часцямі Чырвонай Арміі. Капітан Машляк — цяпер Герой Савецкага Саюза, слухач Ваеннай Акадэміі імені Фрунзе— першым дасягнуў вяршыны вышыні Заазёрнай і ўстанавіў там чырвоны сцяг.

З 7 па 11 жніўня японцы сваімі рэзервамі зрабілі звыш 20 безрэзультатных контратак. Гэта толькі павялічыла іх афяры.

Аб тым, якое дзеянне аказала савецкая зброя на японскіх афіцэраў, лепш за ўсё расказваюць яны самі. Выступаючы на XVIII з'ездзе бальшавіцкай партыі, маршал Савецкага Саюза таварыш Варашылаў прыводзіў запіс з палявой кніжкі быв. камандзіра 1-га батальёна 75 пяхотнага палка японскага маёра Накана, які пісаў:

«Ужо другі дзень, як мы сядзім у акопах, а савецкая армія праяўляе актыўнасць... Цяжка высунуць галаву. Раней нам гаварылі, што гэта не сільная армія, але калі мы сутыкнуліся на фронце, то я бачу, што гэта было памылкай. Чырвоныя войскі часта паўтаралі ярасныя атакі. Учора раніцой у трэцяй роце было 137 чалавек, сёння асталося 50, і яе ўжо звялі ў адзін узвод. 31 ліпеня раніцой на світанні мы 1-й ротай атакавалі сопку Сяцаофын. 14 салдат праціўніка на працягу пяці гадзін упорна стрымлівалі атаку нашай 1-й роты, наносячы ёй вялікія паражэнні...»

Не менш прыемна адклікалася японскае камандаванне і аб савецкіх танках. Так, камандзір аднаго з батальёнаў 75-га пяхотнага палка маёр Хірабары ў сваім дзённіку адзначаў:

«Нямала прыйшлося пацярпець ад савецкіх танкаў. Яны скарысталі мясцовасць, падыходзячы на блізкую адлегласць і ведучы агонь. Агонь быў жудасны і вельмі меткі».

Геройчныя подвігі байцоў, камандзіраў і палітработнікаў Чырвонай Арміі—удзельнікаў хасанскіх баёў—упісалі выдатныя старонкі ў летапіс сацыялістычнай героікі. Камуністы і камсамольцы, байцы, камандзіры і палітработнікі ў гэтых баях апраўдалі высокае давер'е народа, даручыўшага ім абарону сацыялістычных рубяжоў. Беспартыйныя чырвонаармейцы і камандзіры, бачачы, як самаадданна змагаюцца камуністы і камсамольцы, следвалі іх прыкладу. У разгар баёў беспартыйныя падавалі заявы аб прыняцці іх у партыю і камсамол. «Хочам ісці ў бой членамі партыі Леніна—Сталіна, членамі Ленінскага камсамола», — заяўлялі яны.

У баях ля возера Хасан патрыёты сацыялістычнай радзімы паказалі мноства ўзораў гераізма і самаадданасці. Герой-камісар Пажарскі, усеагульны любімец чырвонаармейцаў, тры разы вадзіў у атаку сваіх байцоў. Будучы тройчы ранен, ён не пакідаў свайго месца, прадаўжаючы кіраваць разам з камандзірам баявой аперацыяй. Смяротна ранены варожай куляй, ён паміраючы кінуў байцам і камандзірам баявы кліч: «Бывайце. З чэсцю пастойце за радзіму-маці. За вялікага Сталіна! Уперад!».

Выключны гераізм праявіў тав. Чэрнапятка, цяпер Герой Савецкага Саюза. Будучы некалькі разоў ранен, ён не пакідаў бою. Чэрнапятка хутка хватаў японскія шыпячыя гранаты, кінутыя ў яго, і гэтымі-ж гранатамі знішчаў японцаў.

Малодшы камандзір Нікон Шышлоў сутыкнуўся ў рукапашным бai з японскім афіцэрам. Вораг накіраваў на яго рэвальвер. Левай рукой Шышлоў схваціў кісць варожай рукі, кулаком збіў афіцэра, вырваў у яго рэвальвер і застрэліў афіцэра. Побач з Шышловым змагаўся за сацыялістычную радзіму камсамольскі арганізатар падраздзялення Спесіўцаў. Варожы гранатамётчык прыгатаваўся кінуць гранату, але Спесіўцаў яго папярэдзіў; штык камсамольца пранзіў ворага. Ранены ў баі, чырвонаармеец Багроў з сабакай «Рэкс» папаў у акружэнне падраздзялення японцаў. Багроў не разгубіўся і, будучы не заўважан ворагам, загадаў «Рэксу» кінуцца на афіцэра. Загад быў «Рэксам» дакладна выканан. Ён праз мінуту ўчапіўся ў самурая і пачаў яго грызці. Афіцэр пачаў крычаць, клікаць на дапамогу. Салдаты кінуліся да яго, але ў гэты час Багроў кідае звязку гранат у натоўп салдат. Карыстаючыся замяшаннем ворага, Багроў, сабраўшы апошнія сілы, паўзком выбіраецца з акружэння.

Намеснік палітрука Бамбураў, цяпер Герой Савецкага Саюза, захапіўшыся боем, удаліўся ў бок ад сваіх байцоў і апынуўся нечакана ў акружэнні японцаў. Маючы з сабой ручны кулямёт, ён адстрэльваўся з яго да апошняга патрона, затым, схапіўшы кулямёт за ствол, пачаў ім адбівацца ад насядаўшых на яго ворагаў. Удары былі так моцны, што прыклад разбіўся аб галавы нападаўшых самураяў. У руках астаўся адзін ствол. Ён быў вельмі кароткі для таго, каб пусціць яго ў ход. Японцы насядалі. Вось адзін з іх ударае Бамбурава штыком у грудзі, але шчаслівая выпадковасць адводзіць смерць. Барацьба няроўная. Бамбураў—адзін супроць некалькіх дзесяткаў самураяў. Ён напружвае апошнія сілы і з воклічамі «За радзіму! За Сталіна!» кідае ў японцаў меўшыяся ў яго дзве гранаты. Удалае пападанне прыводзіць ворага ў паніку.

Яркім прыкладам гераізма і адвагі служаць подвігі лейтэнанта Вінакурава, працымаўшагася ў асаджаным танку 27 гадзін, маёра Тэрэшкіна, які, будучы восем разоў ранен, не пакідаў поля бою і першым кінуўся на чале пагранічнага атрада ў атаку на японцаў, уцягваючы за сабой атрад.

За бязмежную адданасць сацыялістычнай радзіме і партыі Леніна—Сталіна, праяўленую ў баях ля возера Хасан, савецкі ўрад узнагародзіў некалькі тысяч слаўных савецкіх патрыётаў ордэнамі і медалямі. 26 чалавек з іх атрымалі званне Героя Савецкага Саюза. Праслаўленыя 32 і 40 стралковыя дывізіі сталі ордэнаноснымі.

Гераізм савецкіх патрыётаў, праяўлены імі пры разгроме японцаў ля возера Хасан, натхняў байцоў, камандзіраў і палітработнікаў у часе баёў ля ракі Халхінгол, пры вызваленні нашых адзінакроўных братоў у Заходняй Украіне, Заходняй Беларусі, у барацьбе з белафінамі.

Геройчныя баі ля возера Хасан увайшлі слаўнай старонкай у гісторыю Чырвонай Арміі. На гэтых прыкладах мужнасці, адвагі і бясстрашша воінаў краіны сацыялізма выхоўваецца ўся наша Чырвоная Армія, уся савецкая моладзь.

«Крыніцай гераізма, храбрасці, смеласці і адвагі байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі і Флота з'яўляецца іх адданасць справе нашай Камуністычнай Партыі, іх бязмежная любоў да сваёй Радзімы, да свайго народа і вялікага Сталіна» (К. Варашылаў).

Герой Савецкага Саюза — палкоўнік М. БАЧКАРОЎ.

Ордэнаносец — маёр Г. ТАЛАКОЛЬНІКАЎ.

ТЭЛЕГРАМЫ

ПАДРЫХТОЎКА ГЕРМАНСКАГА НАСТУПЛЕННЯ НА АНГЛІЮ

НЬЮ-ЙОРК, 30 ліпеня. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс перадае з Марселя, што германскія войскі і ваенныя караблі канцэнтрыруюцца ва французскіх паўночна-заходніх партах. Сюды-ж накіроўваюцца паязды. На ўзбярэжжы ўсёй акупіраванай часткі Францыі, знаходзячымся супроць Англіі, ад Дзюнкерка да Брэста, назіраецца перасоўванне германскіх войск. Па заяве падарожнікаў, ваенныя прыгатаванні распаўсюджваюцца на сто міль у глыбіню краіны. З некаторых раёнаў грамадзянскае насельніцтва эвакуіравана. Немцы перакідваюць войскі і ўзбраенні па начах. Ва французскія парты перакінуты тарпедныя кацеры і эсмінцы.

КАНЦЭНТРАЦЫЯ ГЕРМАНСКІХ ВОЙСК НА ФРАНКА-ІСПАНСКАЙ ГРАНІЦЫ

ЛОНДАН, 31 ліпеня. (ТАСС). Газета «Дэйлі экспрэс» паведамляе, што ў двух французскіх біскайскіх правінцыях, патранічных з Іспаніяй, знаходзіцца звыш 600 тысяч германскіх войск. Гэтыя раёны перапоўнены германскай пяхотай, а таксама механізаванымі часцямі і артылерыяй.

Страты англійскага флота за тыдзень

БЕРЛІН, 31 ліпеня. (ТАСС). Як паведамляе газета «Данцыгер фарпостэн», за апошні тыдзень германская авіяцыя патапіла англійскую падводную лодку, мінны тральшчык, вартавое судно, 23 гандлёвых параходы танажам у 114 тысяч тон, нанесла пашкоджанні крэйсеру, 5 эсмінцам і 3 гандлёвым параходам агульным танажам у 12 тысяч тон.

Італьянская авіяцыя патапіла гандлёвы параход і пашкодзіла крэйсер. Германскія падводныя лодкі патапілі гандлёвыя параходы танажам у 24.700 тон і рад суднаў водазмяшчэннем у 32 тысячы тон з суправаджаўшага канвоя. Італьянскія падводныя лодкі патапілі аўстралійскі эсмінец і падводную лодку. Германскія тарпедныя кацеры патапілі 4 гандлёвых параходы танажам у 40 тысяч тон.

Канцэнтрацыя турэцкіх войск у раёне Эрзерума

НЬЮ-ЙОРК, 29 ліпеня. (ТАСС). Па паведамленню стамбульскага карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс, у добра інфарміраваных нейтральных кругах заяўляюць, што ў сучасны момант у раён Эрзерума пасылаецца вялікая колькасць турэцкіх войск.

Камюніке штаба генерала дэ Голь

ЛОНДАН, 31 ліпеня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае камюніке штаба генерала дэ Голь: «Нашы лётчыкі ўдзельнічалі ў аперацыях англійскай авіяцыі ў ноч на 30 ліпеня над паўночна-заходняй Германіяй. Не глядзячы на агонь зенітнай артылерыі намечаныя аб'екты падвергліся паспяховай бамбардыроўцы. Усе самалёты вярнуліся непашкоджанымі».

Становішча ва Францыі

НЬЮ-ЙОРК, 31 ліпеня. (ТАСС). Па паведамленню агенцтва Юнайтэд Прэс, французскі міністр фінансаў Буцільё прапанаваў прамыслоўцам праект фінансіравання аднаўлення разбураных прамысловых раёнаў шляхам выпуску пазык, гарантыраваных урадам. Становішча ў краіне цяжкае. Чыгуначны рух часткова адноўлен, але ў большасці чыгункі перавозяць пасажыраў, атрымаўшых афіцыяльна дазвол на паездку. Паштовая карэспандэнцыя ідзе ў чатыры разы павольней, чым звычайна, скапілася 100 млн. пісем і пасылак, па тэлеграфу перадаюцца толькі афіцыяльныя паведамленні.

Аб уборцы ўраджаю ніхто не клапоціцца, паколькі няма рабочых для ўборкі. Большасць сялян не дэмабілізавана, а дэмабілізаваныя прабуюць пешшу дабрацца дамоў, пакуль ураджай не загінуў. У Паўночнай Францыі ураджай прапаў або сабран немцамі.

Па неафіцыяльных даных, ураджай пшаніцы магчыма забяспечыць усяго толькі 50 процантаў патрэбнасці Францыі. У сувязі з недахопам харчавання мяркуюць, што карткі на прадукты будуць захаваны на ўсю зіму. Па неафіцыяльных даных, у рэзультаце вайны знішчана каштоўнасцей прыкладна на 100 мільярдаў франкаў.

У Эльзас-Латарынгіі ў эканамічных адносінах поўны ўпадак. Усюды адчуваецца недахоп прадуктаў. У Страсбургу адкрыта ўсяго тры кафэ. Германскія ўлады забараняюць бежанцам, за нямнэгімі выключэннямі, вяртацца ў Страсбург у сувязі з востры недахопам там вады і электрычнасці.

Планы расчлянення Францыі

ОСЛО, 29 ліпеня. (ТАСС). Газета «Афтэнпостэн» паведамляе з Берліна аб тым, што Германія не рашыла яшчэ пытання аб сваіх адносінах да самаўпраўлення Брэтані і яе аддзялення ад Францыі. Аддзяленне Брэтані ад Францыі не ідзе ўразрэз інтарэсам немцаў, тым больш, што Берлін часта выражаў незадаволенасць урадам Вішы. Магчыма, што Брэтань — толькі сігнал і што трэба чакаць аддзялення Правансa і Бургундзіі.

Прадстаячы судовы працэс ва Францыі

РЫМ, 30 ліпеня. (ТАСС). Агенцтва Стэфані, спасылаючыся на паведамленне з Вішы, перадае, што ўчора вечарам французскі савет міністраў зацвердзіў састаў суда для вядзення працэса супроць вінойнікаў аб'яўлення вайны 1939 г. і асоб, адказных за вядзенне ваенных аперацый. У бліжэйшы час пачнецца працэс. Галоўнымі абвінавачваемымі на гэтым працэсе будуць Даладз'е, Гамелен, Рэйно, Блюм, Мандэль, П'ер-Кот і Гі ла-Шамбр.

Рашэнне выканкома Індыйскага нацыянальнага кангрэса

НЬЮ-ЙОРК, 29 ліпеня. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Асошыэйтэд Прэс паведамляе з Дэлі (Індыя), што выканком Індыйскага нацыянальнага кангрэса большасцю 95 супроць 47 галасоў адобрыў рашэнне аб удзеле Індыі ў абароне Брытанскай імперыі «пры ўмове неадкладнага прадастаўлення Індыі незалежнасці і стварэння індыйскага нацыянальнага ўрада».

ШКОДНАЯ ПРАКТЫКА

ПАРЫЧЫ. (Кар. «Звязды»). Уявіце сабе такую карціну. Два суседнія калгасы прыступілі да ўборкі сенакосу і зернавых. Звіняць косы, быстра вырастаюць стагі сена, на палях мільгацяць жняяркі, рухаюцца камбайны, звініць песня калгасніц. Усё як належыць быць. Але закончылася работа, і вы здзіўлены. Калгаснікі сельгасарцелі «Іскра» ідуць, напрыклад, нанач у калгас «Перамога» і наадварот, калгаснікі арцелі «Перамога» ідуць у калгас «Іскра».

Прыкладна такія парадкі існуюць у некаторых калгасах Казловіцкага сельсовета. Калгас «Ленінская перамога» наймае касцоў у сельгасарцелі імені Стаханава, калгас «Звязда» —у сельгасарцелі «Ленінская перамога». Старшыня калгаса «Ленінская перамога» тав. Мураль сцвярджае, што іншага выхаду няма.

— Нам асталося скасіць яшчэ 100 гектараў, — гаворыць ён, — а тут зернавыя паспелі, патрэбна жаць. Адкуль узяць людзей?

У размову умяшаліся калгаснікі, пачалі абмяркоўваць свае магчымасці. Аказалася, што на касьбу кожны дзень выходзяць не больш 10 мужчын з 34. Дзе-ж астатнія?

Калгаснікі К. Селіванаў і Д. Карпаў ходзяць на заработкі ў калгас «Звязда». Калгаснік Брэнч не можа касіць, таму, што наняўся лесніком за 5 кіламетраў, у калгасе «Другая пяцігодка». К. Заяц з'яўляецца вартаўніком агарода, таксама не ходзіць на сенакос. Кладаўшчык, загадчык фермы, брыгадзір за касу не браліся.

Усё гэта лічыцца нармальным, і тав. Мураль не бачыць ніякай шкоды ў тым, што кожны дзень наймае 10 — 12 касцоў з іншых калгасаў па цане 100 рублёў за адзін убраны гектар плюс кожнаму касцу кілограм хлеба і літр малака.

У пакосах ляжыць 20 гектараў скошанай травы. Многа сена не застагавана. Аднак у калгасе лічыцца зазорным, каб жанчыны стагавалі сена.

Карыстаючыся гэтым, калгасніцы Дзікун, Брэнч, Мітраховіч і іншыя зусім не выходзяць на работу.

Чакаючы камбайна, калгас яшчэ не пачаў уборку азімых. Машына стаіць на полі ў калгасе «Звязда». Старшыня гэтага калгаса І. Сокур пад рознымі прадлогамі адцягвае пуск камбайна і ўбірае жыта няспраўнымі жняяркамі. Па краях і асабліва на вуглах можна бачыць палосы астаўшагася жыта, многа яго патаптана коньмі. Калоссе на палях не падбіраецца. Снапы звязаны слаба, і бабкі развальваюцца ад аднаго подыху ветра.

У калгасе «Звязда» да гэтага часу не ўбрана 200 гектараў сенакоса. Тут таксама наймаюць касцоў.

Няўжо нельга самім убраць сенакос?

— Чаму-ж, можна, — адказвае калгаснік І. Лапцеў, — ды толькі парадку ў нас няма. Бачыце, наш старшыня жыве ў вёсцы Казлоўка, за 6 кіламетраў і ў калгасе бывае рэдка. Прыбяжыць сюды, як на пажар, патлядзіць—і зноў дадому. Тры месяцы не было ў нас агульнага схода калгаснікаў.

І сапраўды, апошні агульны сход адбыўся 27 мая. Сход быў неправамоцным. Апошняе пасяджэнне праўлення адбылося 19 чэрвеня і з таго часу больш не збіралася. Пры разглядзе пытання аб касьбе, ужо загадзя старшыня калгаса прапанаваў праўленню наняць касцоў.

У калгасе ёсць 205 працаздольных калгаснікаў і калгасніц, у тым ліку 90 мужчын, але на касьбу выходзяць не больш 30. Праўленне калгаса не вядзе барацьбы з прагуламі, дысцыпліна ў калгасе развалена.

У мінулым годзе калгас «Ленінская перамога» затраціў на наём рабочай сілы 2454 рублі, а калгас «Звязда» — 6200 рублёў. На гэта не звярнулі ўвагі ні райземаддзел, ні райком партыі. Праўленні калгасаў «Ленінская перамога» і «Звязда» і сёлета груба парушаюць статут сельскагаспадарчай арцелі.

І. НОВІК.

Фізкультурніцы на парадзе ў Беластоку, прысвечаным ўсесаюзнаму дню фізкультурніка і дню Ваенна-Марскога Флоту. Фота А. Сапіра.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ЎСЕБЕЛАРУСКАГА ПАРАДА ФІЗКУЛЬТУРНІКАЎ

Учора ў Мінск пачалі з'язджацца дэлегацыі фізкультурнікаў абласцей рэспублікі. У парадзе, які адбудзецца 4 жніўня, прымуць удзел 1.100 гасцей — фізкультурнікаў Мінскай, Віцебскай, Гомельскай, Магілёўскай, Беластоцкай, Брэсцкай, Баранавіцкай, Мазырскай, Вілейскай і Пінскай абласцей рэспублікі. Усе дэлегацыі падрыхтавалі да ўсебеларускага парада інсцэніроўкі, якія будуць паказаны на стадыёне «Дынама» імені Кірава.

КАМІСІЯ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ПРАЕКТА ЗМЕН І ПАПРАВАК БЕЛАРУСКАГА ПРАВАПІСУ

Пры Наркамасветы і Акадэміі навук БССР створана камісія па падрыхтоўцы праекта змен, паправак і ўдакладненняў беларускага правапісу. У састаў камісіі ўваходзяць: Наркамасветы тав. Уралава, прэзідэнт Акадэміі навук тав. Горў, пісьменнікі Я. Купала, Я. Колас, М. Лынькоў, П. Глебка, М. Клімковіч, работнікі Наркамасветы, навуковыя работнікі Акадэміі тт. Гурскі, Барысенка і выкладчыкі беларускай мовы Шкуноў і Шахровіч.

На першым пасяджэнні камісія абмеркавала падрыхтаваны Акадэміяй навук БССР праект змен, паправак і ўдакладненняў беларускага правапісу. Другое пасяджэнне было поўнасцю прысвечана пытанню правапісу складаных слоў.

Пасля таго, як праект будзе прыняты камісіяй, ён будзе апублікаваны ў друку.

На ўсесаюзныя абаронныя спаборніцтвы піянераў і школьнікаў

1 жніўня ў Маскве пачынаюцца ўсесаюзныя абаронныя спаборніцтвы піянераў і школьнікаў па стральбе, тапаграфіі, сувязі, ППХА і ГСА.

Ад БССР для ўдзелу ў спаборніцтвах выехала ў Маскву зборная каманда з 46 лепшых юных стралкоў, тапографаў, сувязістаў, — пераможцаў ўсебеларускіх абаронных спаборніцтваў.

Сярод іх — лепшы юны стралок вучань 8-га класа 47-й школы (Мінск) Пеця Нот, які з 50 магчымых выбівае 49 ачкоў, юныя тапографы і сувязісты — вучні 9-га класа 47-й школы Іра Галубеўская і Валодзя Бершанскі, удзельніцы шматдзённых усесаюзных абаронных спаборніцтваў — вучаніцы 8-га класа 4-й школы (Мінск) Іра Ленская і Соня Пеня і іншыя.

Вывучаюць вадалазную справу

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Больш чым 340 чалавек займаюцца ў гуртках Віцебскага Осоавія. За месяц юныя [illegible] курс навучання на значок [illegible] складаная вадалазная [illegible].

Закончыўся дзіцячы кінофестываль

31 ліпеня ў Мінску закончыўся дзіцячы кінофестываль. За месяц юныя гледачы праглядзелі 19 лепшых фільмаў савецкай кінематаграфіі: «Ленін у Кастрычніку», «Ленін у 1918 годзе», «Чапаеў», «Чалавек з ружжом», «Юнацтва Максіма», «Ватуціны», «Чэсць», «Асабістая справа». (БЕЛТА).

Па слядах выступленняў «Звязды»

„Хто кіруе Гомельскім камунальным аддзелам?“

У газеце «Звязда» за 2 ліпеня гэтага года была змешчана карэспандэнцыя пад загалоўкам «Хто кіруе Гомельскім камунальным аддзелам?». Бюро Гомельскага абкома КП(б)Б, разгледзеўшы гэта пытанне, прызнала, што факты, прыведзеныя ў карэспандэнцыі, поўнасцю пацвердзіліся.

За дрэннае кіраўніцтва камунальнай гаспадаркай, зажым крытыкі і самакрытыкі, разбазарванне дзяржаўных сродкаў і зрыў рамонту жылфонда загадчык гарадскога камунальнага аддзела тав. Песін зняты з работы. За прымірэнцкія адносіны да фактаў злоўжывання і нерагаванне на заўвагі самакрытыкі зняты з работы сакратар партыйнага бюро камгаса тав. Шульц.

Абком прапанаваў гарадскому камітэту КП(б)Б у пяцідзённы тэрмін распрацаваць практычныя мерапрыемствы па паляпшэнню ўсёй работы па камунальнай гаспадарцы.

Матэрыялы аб злоўжываннях у сістэме камунальнага аддзела перададзены судовым органам для прыцягнення вінаватых да адказнасці.

ПАДАРУНКІ ДА ДН[Я] ЧЫГУНАЧНІКА

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). Гурт[ок] [illegible] станцый самадзейнасці Віцебскага [вузла] Заходняй чыгункі рыхтуецца да [свята] [illegible] культбрыгада па абслугоўванні лінейных станцый і раз'ездаў. У [illegible] гарманіст, масавік, [illegible] група. Брыгада дасць канцэрт[ы] [illegible] Азярышча, Лоўша і інш[ых].

У віцебскім парку культуры і ад[пачынку] імені Л. М. Кагановіча [illegible] кінофестываль. [illegible]

У дзень свята—4 жніўня— [у] парку [illegible] клубе імені Кагановіча [illegible]

БЕЛАСТОК. (Кар. «Звязды»). [illegible] група работнікаў [illegible] станцыі Беластоцкага [illegible]

Вось работа закончана. [illegible] карціна [illegible] паравоз. [illegible] Рознакаляровая [illegible] выраблена да Дня чыгуначніка падарунак любімаму наркому Л. М. Кагановічу.

У падарунак наркому чыгуна[чнікі] станцыі Старасельцы вышылі маста[цкую] карціну аб сустрэчы чырвоных байц[оў у] памятны дзень 17 верасня. Арыгін[альная] вышытая работа 12 актывістак [з] Гродна — «Мама прыехала». Жанч[ына-] машыніст прывяла састаў цяжкай [вагі], маленькі сынішка выбег насустрач, [кінуўся] на шыю маццеры.

Тысячы чыгуначнікаў Беластоцкай [чыгункі] рогі спаборнічаюць за лепшую сус[трэчу] свайго свята. Рабочыя паравозарамо[нтна]га завода станцыі Лапы выпусцілі [звыш] плана з капітальнага рамонту па[равоз] і дзесяць бліскуча адрамантаваных ваг[онаў]. Дзесяткі паравозных брыгад прыво[дзяць] у парадак свае машыны, каб да [свята] атрымаць атэстат калектыва ўз[орнага] прадпрыемства.

Выкананне плана торфзавод[аў] НАРКАМАТА МЯСЦОВАЙ ПАЛІЎН[АЙ] ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР

За 30 ліпеня (у процантах)

Заводы	Сутачнае заданне	Календарнае
Асінторф	64,8	94
Чырвоны сцяг	84,5	85
Імені Орджанікідзе	76,0	88
Імені Даўмана	112,1	121
Дукора	88,2	107
Радзічава	70,3	50
Міханавічы	139,4	129
Балбасава	90,3	87
Змяёўка	127,3	91
Свабода	92,3	79
Лукскае	92,1	93
Татарка	87,1	89
Давыдаўка	104,7	97
Дубінец	80,5	70
Крэмянец	115,0	81
«КІМ»	55,0	59
Новая Беларусь	128,0	86
Хвойны Масток	151,0	122
Туголіца	124,0	35
УСЯГО	82,7	91

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНО[Ў]

УПРАЎЛЕННЕ ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВАЎ ПРЫ СНК БССР

ГАСТРОЛІ ЛЕНІНГРАДСКАГА ВЯЛІКАГА ДРАМАТЫЧНАГА ТЭАТРА імені ГОРКАГА

Памяшканне Дзяржаўнага Яўрэйскага тэатра БССР

АПОШНІ СПЕКТАКЛЬ

1 жніўня «СТАКАН ВАДЫ»

Пачатак ў 8 г. 30 м. веч. Білеты ў гарадскіх касах з 12 г. дня да 6 г. веч. і ў касе тэатра з 2 да 9 г. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК

парк імені Горкага тэл. 22-725)

СЁННЯ НОВАЯ ПРАГРАМА:

1-я гастроль савецкага атракцыёна «АЭРАПЛАН У ПАВЕТРЫ» 3— БАРОНЕНКА 3— 1-я гастроль рэкардсмена-эквілібрыста Міхаіла ЕГОРАВА. УДЗЕЛЬНІЧАЕ ЎСЯ ТРУПА. ПРАДАЎЖЭННЕ МАТЧАЎ ФРАНЦУЗСКАЙ БАРАЦЬБЫ.

БОРЮЦЦА 3 пары
1. БУРЭВОЙ — ВАЛЕНЦІНАЎ.
2. ЕЗЕРСКІ — БРАВЕРМАН.
3. ЕЎСЕЕЎ — НЕЛІДАЎ.

Пачатак у 9 гадзін вечара. Пачатак барацьбы ў 11 гадзін вечара.

Кінотэатр «Родина» МАЁ КАХАННЕ

Кінотэатр «Інтэрнацыянал» ГОРНЫ МАРШ

Кінотэатр «Спартак» ЧАЦВЕРТЫ ПЕРЫСКОП

Дзіцячы кінотэатр
1. ДЗЕНЬ У АРТЭКУ.
2. Журналы «ПІОНЕРЫЯ» №№ 8 і 10.
3. МЕДЗВЯЖОНАК (мультыплікацыя)
4. МОЙДАДЫР.

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»
1. САЮЗКІНОЖУРНАЛ № 66.
2. ЖУРНАЛЫ «СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» №№ 39—40.
3. МЕДЗВЯЖОНАК (мультыплікацыя).

Кінотэатр «Чырвоная зорка» ВЯЛІКІ ВАЛЬС

ДЗЯРЖЦЫРКУ ПАТРАБУЕЦЦА: САКРАТАР-МАШЫНІСТКА. ЗВЯРТАЦЦА: парк імені Горкага (у кантору цырка).

МІНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ БУДАЎНІЧЫ ТЭХНІКУМ (б. ПОЛІТЭХНІКУМ) паведамляе ўсіх паступаючых, што іспыты пачнуцца 5 жніўня.

Неатрымаўшыя па якіх-небудзь прычынах паведамлення тэхнікума з выклікам на экзамены ПАВІННЫ З'ЯВІЦЦА ў тэхнікум НЕ ПАЗНЕЙ 7 ЖНІЎНЯ.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 18 ЖНІЎНЯ. ДЫРЭКЦЫЯ.

БЕЛАРУСКАЯ КАНТОРА „ГАЛОЎКІНОПРАКАТ“

У БЛІЖЭЙШЫ ЧАС ВЫПУСКАЕ НА ЭКРАНЫ РЭСПУБЛІКІ:

1. НОВЫ МАСТАЦКІ ДАКУМЕНТАЛЬНЫ ФІЛЬМ ВЫТВОРЧАСЦІ КІЕЎСКАЙ КІНОСТУДЫІ.

„ОСВОБОЖДЕНИЕ“

ВЕЛІЧНАЯ ЭПАПЕЯ АСЛАБАНЕННЯ НАРОДАЎ ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЫ І ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

План фільма і мантаж рэжысёра-ордэнаносца А. ДОЎЖЭНКА.

★ ★ ★

2. КІНОКАМЕДЫЯ

ЛЮДЗІ НАШАГА КАЛГАСА

ВЫТВОРЧАСЦІ ЕРЭВАНСКАЙ КІНОСТУДЫІ.

★ ★ ★

3. ПАЎТОРНЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ

ЦІХІ ДОН

па аднайменнаму твору пісьменніка-ордэнаносца М. ШОЛАХАВА.

У ГАЛОЎНЫХ РОЛЯХ: засл. арт. рэсп. Э. ЦЭСАРСКАЯ, арт.-ордэнаносец А. АБРЫКОСАЎ.

БЕЛАРУСКАЯ БАЗА „ОПТБАКАЛЕЯ“ перамясцілася ў НОВАЕ ПАМЯШКАННЕ па вул. НЯМІГА № 1в, ТЭЛ. 20-533.

Калектыў работнікаў газеты «Звязда» выражае свае спачуванне адказнаму рэдактару «Чырвоная Змена» тав. М. П. БАРАШКАВУ з повада смерці яго сына МАРЫКА.

Кінотэатр „РОДИНА“

Апошнія дні дэманстрыравання новага мастацкага фільма

МАЁ КАХАННЕ

НА ЛЕТНЯЙ ЭСТРАДЗЕ гастролі ДЖАЗ-АРКЕСТРА ДЗЯРЖАЎНАЙ ЭСТРАДЫ БССР

пад кіраўніцтвам кампазітараў Г. М. ГОЛЬДА і Ю. М. ПЕТЭРСБУРСКАГА.

ПАЧАТАК СЕАНСАЎ у 6, 7.45, 9.20 і 11 гадзін вечара.
КАСЫ — з 1 гадзіны дня.
ПАЧАТАК КАНЦЭРТАЎ за 30 мінут да пачатку сеансаў.

АНОНС: ХУТКА ЦІХІ ДОН.

МІНГАРТОП

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ГРАМАДЗЯН гор. МІНСКА, што ВЫДАЧА ТАЛОНАЎ на АТРЫМАННЕ ДРОЎ на тэрміны да 1 студзеня 1941 г. праводзіцца з 1 да 15 жніўня г. г.

У НАСТУПНЫМ ПАРАДКУ:

1. ГРАМАДЗЯНЕ, якія пражываюць у дамах Гаржылупраўлення ведамственых АТРЫМЛІВАЮЦЬ ТАЛОНЫ Ў ДОМАЎПРАЎЛЕННЯХ аб[о] Ў КАМЕНДАНТАЎ.

2. ПРАЖЫВАЮЧЫЯ Ў ПРЫВАТНЫХ ДАМАХ атрымліваюць тало[н]ы з 12 г. дня да 8 гадзін вечара ў наступных пунктах:

б) для пражываючых у СТАЛІНСКІМ раёне — у КЛУБ[Е] ім. СТАЛІНА (рог Інтэрнацыянальнай і Комсамольскай);

б) для пражываючых у ВАРАШЫЛАЎСКІМ раёне — у КЛУБ[Е] ХЛЕБАЗАВОДА (Н. Астроўскага, 26);

в) для пражываючых у КАГАНОВІЦКІМ раёне — у КЛУБ[Е] АЎТАГУЖПАРКА МІНГАРТОПА (Добрамысленскі зав., 3).

1 і 2 жніўня талоны атрымліваюць грамадзяне, якія пражываюц[ь] па вуліцах, якія пачынаюцца на літары: А, Б, В, Г, Д, Е.

НАПРЫКЛАД: Абутковая, Базарная, Валадарскага і г. д.

3 і 5 ЖНІЎНЯ — на літары: З, Ж, І, К, Л.
6 і 7 ЖНІЎНЯ — на літары: М, Н, О, П.
8 і 9 ЖНІЎНЯ — на літары: Р, С, Т.
10 і 12 ЖНІЎНЯ — на літары: У, Ф, Х, Ц, Ч.
13 і 14 ЖНІЎНЯ — на літары: Ш, Щ, Э, Ю, Я.

ПРЫ АТРЫМАННІ ТАЛОНАЎ НЕАБХОДНА ПРАДСТАВІЦЬ ПАШПАРТ І ДАМАВУЮ КНІГУ.

ГАРТОП.

ГОМЕЛЬСКІ ІНДУСТРЫЯЛЬНЫ ТЭХНІКУМ БУДАЎНІЧЫХ МАТЭРЫЯЛАЎ

аб'яўляе АСЕННІ НАБОР студэнтаў на першы курс

ТЭХНІКУМ РЫХТУЕ ТЭХНІКАЎ-ТЭХНОЛАГАЎ І ТЭХНІКАЎ-ЛАБАРАНТАЎ для фабрычна-заводскіх прадпрыемстваў, прамысловасці будматэрыялаў. Тэрмін навучання 4 годы.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ да 15 жніўня.

ІСПЫТЫ з 15 па 25 жніўня. Прымаюцца асобы абодвух полаў, ад 15 да 35 год.

Іспыты ў аб'ёме праграмы 7 класаў няпоўнай сярэдняй школы па наступных прадметах: матэматыка, фізіка, руская і беларуская мовы, геаграфія і Канстытуцыя СССР і БССР.

Скончыўшыя няпоўную сярэднюю школу на «выдатна», а таксама скончыўшыя дзесяцігодку прымаюцца ў тэхнікум без іспытаў.

Заявы падаюцца асабіста або па пошце на імя дырэктара тэхнікума заказным пісьмом. Да заявы прыкласці наступныя дакументы: аўтабіяграфію, пасведчанне аб асвеце (у арыгінале), пасведчанне аб стане здароўя, метрычны выпіс (у арыгінале), тры завераныя фотакарткі разм. 3х4 см. (без галаўных убораў), з уласнаручнымі подпісамі, пасведчанне аб адносінах да воінскіх абавязкаў, марак на 60 кап. Пашпарт прад'яўляецца асабіста.

Залічаныя ў тэхнікум забяспечваюцца стыпендыяй у залежнасці ад паспяховасці, а іншагароднія — інтэрнатам або кватэрай.

Прыезд на іспыты па асобаму выкліку тэхнікума.

Пачатак заняткаў 1 верасня.

АДРАС ТЭХНІКУМА: Гомель, Ветраная, 46, тэхнікум будматэрыялаў.

ДЫРЭКЦЫЯ.

ВІЦЕБСКІ КААПЕРАТЫЎНЫ ТЭХНІКУМ

аб'яўляе НАБОР на 1 КУРС

УЧОТНАГА, ПЛАНАВАГА І ТАВАРАЗНАЎЧАГА АДДЗЯЛЕННЯЎ

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 3 ГОДЫ.

ТЭХНІКУМ РЫХТУЕ БУХГАЛТАРАЎ, ПЛАНАВІКОЎ І ТАВАРАЗНАЎЦАЎ ДЛЯ РАЁННЫХ САЮЗАЎ СПАЖЫВЕЦКІХ ТАВАРЫСТВАЎ.

Прымаюцца асобы ва ўзросце ад 15 да 30 год, маючыя асвету 7 класаў сярэдняй школы.

Да заявы неабходна прыкласці пасведчанне аб сканчэнні сямігодкі, метрыку, кароткую аўтабіяграфію, даведку аб стане здароўя і дзве фотакарткі.

ІСПЫТЫ — з 10 ЖНІЎНЯ п[а] Канстытуцыі СССР, рускай і бела[рускай] мовах (вусна і пісьмова) матэматыцы, арыфметыцы, алгебр[ы] (пісьмова) і геаметрыі (вусна).

ПАЧАТАК ЗАНЯТКАЎ 1 верасня.

Прынятыя забяспечваюцца стыпендыяй і інтэрнатам (з пасцельнымі прыналежнасцямі).

Пры тэхнікуме ёсць пральня, клуб і гукавое кіно.

АДРАС: г. Віцебск, праспект ім. Фрунзе, 79.

ДЫРЭКЦЫЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Советская 49. Тэлефоны рэдакцыі: адказнага рэдактара — 20.000 (камутатар) дадатковы 102, намесніка адказнага рэдактара — 25.188, адказнага сакратара — 21.353, сакратарыята — 22.412, прыёмная рэдактара — 21.352, літаратурнага сакратарыята—21.846, аддзелаў: партыйнага — 21.356, совецка-гандлёвага — 21.885, прамыслова-транспартнага — 20.830, сельскагаспадарчага — 25.189, культуры і школ — 23.955, унутранай інфармацыі — 21.399, рабселькораў і пісем працоўных — 20.844, 21.345, агульны рэдакцыі — 21.556, загадчыка выдавецтва — 21.358, выпускаючага — 24.768, карэктарскай — 21.357, бухгалтэрыі выдавецтва і аддзела аб'яў — 21.360.

Уп. Галоўлітбела № Г—1550. Мінск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., М., Ш.